

۱ در یک ساعت عقربه‌ای، طول عقربه ساعت شمار ۶ cm و طول عقربه دقیقه شمار ۹ cm است. تندی نوک عقربه دقیقه شمار چند برابر تندی نوک عقربه ساعت شمار است؟

۲۴ (۲)

۱۲ (۱)

۱۸ (۴)

۳۶ (۳)

۲ معادلهٔ تکانهٔ جسمی به جرم ۵/۰ کیلوگرم در SI به صورت $p = t^2 - 10t + 20$ است. نیروی متوسط وارد بر جسم در بازه $t_1 = 5$ s تا $t_2 = 7$ s چند نیوتن است؟

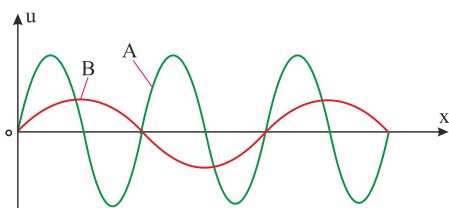
۲ (۲)

۱ (۱)

۴ (۴)

۳ (۳)

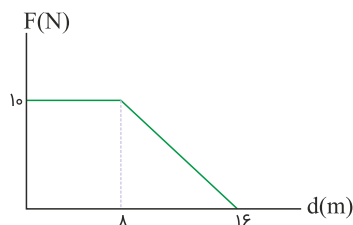
۳ مطابق شکل زیر، دو موج مکانیکی A و B در یک محیط منتشر می‌شوند. دوره و سرعت انتشار موج A به ترتیب چند برابر دوره و سرعت انتشار موج B است؟

۱ و ۲ (۱)

۱ و $\frac{1}{3}$ (۲) $\frac{1}{3}$ و ۲ (۳)۲ و $\frac{1}{3}$ (۴)

۴ نمودار نیرو-مکان جسمی به جرم ۵ kg که از حالت سکون شروع به حرکت کرده، مطابق شکل است. تکانهٔ جسم پس از ۱۶ m جابه‌جایی چند کیلوگرم متر بر ثانیه است؟

۳۰√۲ (۱)

۴۸ (۲)

۱۲۰ (۳)

۲۰√۳ (۴)

۵

آسانسوری با شتاب ثابت و به صورت کندشونده به سمت پایین حرکت می‌کند. اگر شخصی به جرم 80 kg درون آسانسور ایستاده باشد و بعد از 10 ثانیه سرعت آسانسور از 5 m/s به صفر برسد، نیرویی که کف آسانسور به شخص وارد می‌کند چند نیوتون است؟ ($g = 10 \text{ m/s}^2$)

۷۶۰ N (۲)

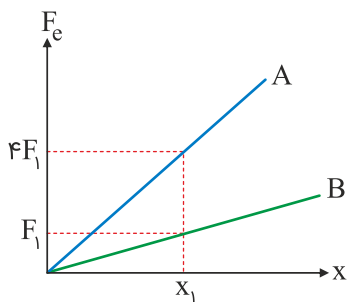
۸۰۰ N (۱)

۸۸۰ N (۴)

۸۴۰ N (۳)

۶

نمودار نیروی کشسانی بر حسب تغییر طول، برای دو فنر A و B کشیده شده و طول اولیه هر دو فنر 20 cm است. اگر به فنر A جسمی به جرم 500 g و به فنر B جسمی به جرم m وصل کنیم، طول دو فنر یکسان می‌شود. m چند گرم است؟ ($g = 10 \text{ m/s}^2$)

۸۰ (۱)

۱۵۰ (۲)

۱۲۵ (۳)

۱۷۵ (۴)

۷

شخصی به وزن 600 N درون آسانسوری، روی یک ترازوی فنری ایستاده است و ترازو عدد 480 N را نشان می‌دهد. شتاب آسانسور چند متر بر مجذور ثانیه و به کدام جهت است؟ ($g = 10 \text{ m/s}^2$)

۲، بالا (۲)

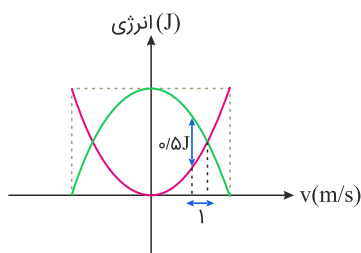
۲، پایین (۱)

$\frac{1}{3}$ ، بالا (۴)

$\frac{1}{3}$ ، پایین (۳)

۸

نمودار انرژی‌های پتانسیل و جنبشی نوسانگری به جرم 100 g بر حسب سرعت آن، مطابق شکل زیر است. بیشینه سرعت نوسانگر چند متر بر ثانیه است؟

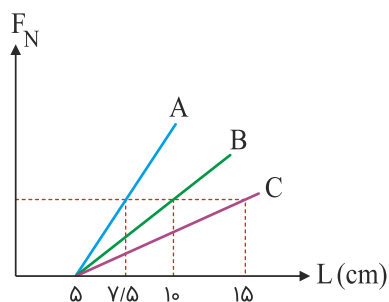
$2\sqrt{2}$ (۱)

۴ (۲)

$3\sqrt{2}$ (۳)

۵ (۴)

نمودار نیروی وارد بر فنر بر حسب طول آن برای سه فنر A و B و C به صورت زیر است. کدام گزینه در مورد ثابت این سه فنر درست است؟

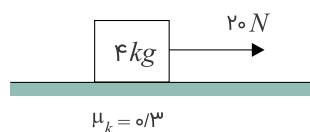
$$k_B = \frac{1}{3}k_C = 2k_A \quad (1)$$

$$k_A = 2k_B = \frac{1}{3}k_C \quad (2)$$

$$k_C = \frac{1}{3}k_B = \frac{1}{6}k_A \quad (3)$$

$$k_B = \frac{1}{3}k_A = 2k_C \quad (4)$$

در شکل مقابل، جسم از حال سکون، در مسیر افقی و در لحظه $t = 0$ تحت نیروی ثابت به حرکت درمی آید و بعد از ۳ ثانیه نخ بسته شده به جسم پاره می شود. کل مسافتی که جسم از شروع حرکت تا لحظه ایستادن طی می کند، چند متر است؟ ($g = 10 \text{ m/s}^2$)

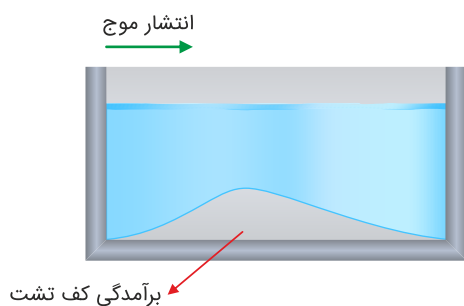
$$9 \quad (1)$$

$$12 \quad (2)$$

$$15 \quad (3)$$

$$18 \quad (4)$$

مطابق شکل زیر موجی عرضی روی سطح آب کم عمق از چپ به راست در حال انتشار است. طول موج از چپ به راست چگونه تغییر می کند؟

(1) ثابت می ماند.

(2) کاهش می یابد.

(3) ابتدا افزایش و سپس کاهش می یابد.

(4) ابتدا کاهش یافته و سپس افزایش می یابد.

معادله حرکت نوسانگر ساده ای به جرم ۲۰ گرم در SI، به صورت $x = 0.04 \sin 200t$ است. در لحظه ای که این نوسانگر از مکان $x = +1 \text{ cm}$ می گذرد، انرژی مکانیکی آن چند ژول است؟

$$0.16 \quad (2)$$

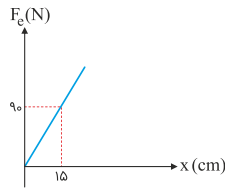
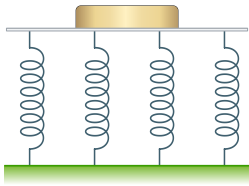
$$0.04 \quad (1)$$

$$0.64 \quad (4)$$

$$66 \quad (3)$$

مطابق شکل چهار فنر کاملاً مشابه زیر صفحه‌ای فلزی به جرم ۲ kg قرار دارند و وزنه‌ای به جرم ۴ kg روی صفحه قرار گرفته و مجموعه کاملاً ساکن است. (سنگینی وزنه و کفه به‌طور یکنواخت روی فنرها توزیع می‌شود) تغییر طول هرکدام از فنرها چند سانتی‌متر بوده است؟ (نمودار نیروی فنر بر حسب تغییر طول مربوط به هر یک از فنرها می‌باشد و $g = ۱۰ \text{ N/kg}$)

(۱) ۲۰

(۲) ۱۰

(۳) ۲/۵

(۴) ۵

دو متحرک A و B هر کدام با تندی ثابت روی مسیره‌های دایره‌ای حرکت یکنواخت انجام می‌دهند و شعاع مسیر متحرک A دو برابر شعاع مسیر متحرک B است. اگر دوره متحرک A نصف دوره متحرک B باشد، شتاب مرکزگرای A چندبرابر شتاب مرکزگرای B است؟

(۱) ۴

(۲) $\frac{1}{2}$

(۳) ۳

(۴) ۸

شخصی درون یک آسانسور قرار دارد. اندازه شتاب حرکت تندشونده و حرکت کند شونده این آسانسور برابر است. اگر در طی حرکت آسانسور، بیشینه نیرویی که شخص بر کف آسانسور وارد می‌کند، ۳ برابر کمینه نیرویی باشد که شخص بر کف آسانسور وارد می‌کند، کمینه نیرویی که شخص بر کف آسانسور وارد می‌کند، چندبرابر وزن شخص است؟

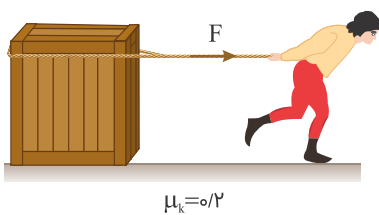
(۱) ۰/۴

(۲) ۰/۵

(۳) ۰/۶

(۴) ۰/۷

مطابق شکل زیر شخصی نیروی افقی $F = ۸۰ \text{ N}$ را بر جسمی به جرم ۲۰ kg وارد می‌کند و آن را از حال سکون بر روی سطح افقی به حرکت درمی‌آورد. توان متوسط شخص پس از گذشت $۱/۵ \text{ s}$ از شروع حرکت چند وات است؟ ($\mu_k = ۰/۲$ و $g = ۱۰ \text{ N/kg}$)

(۱) ۱۲۰

(۲) ۲۴۰

(۳) ۱۶۰

(۴) ۸۰

در یک تصادف اتومبیل، سرعت اتومبیل از ۵۴ km/h به صفر می‌رسد و زمان این حرکت کندشونده $۰/۳ \text{ s}$ است. در این تصادف، برای اینکه مسافری به جرم ۶۰ kg از پشتی صندلی جدا نشود (به جلو پرت نشود)، بزرگی نیروی متوسطی که کمربند ایمنی باید بر او وارد کند، تقریباً چند نیوتون است؟

(۱) ۳۶۰۰

(۲) ۳۰۰۰

(۳) ۶۰۰۰

(۴) ۶۳۰۰

۱۸ کدام کمیت مربوط به موج رادیویی باند AM در مقایسه با امواج رادیویی باند FM بیشتر است؟

- (۱) طول موج
(۲) بسامد
(۳) سرعت انتشار در خلأ
(۴) کوانتوم انرژی

۱۹ فنری به ضریب سختی $k = 100 \text{ N/m}$ از سقف اتاقی به ارتفاع $2/5$ متر آویزان است. در این حالت طول فنر 90 سانتی‌متر است. اکنون اگر جسمی به جرم m را از فنر بیاویزیم و سپس رهاش کنیم تا به نوسان دربیاید، کمترین ارتفاع آن از زمین $1/5$ متر می‌شود. m چند کیلوگرم است؟ ($g = 10 \text{ m/s}^2$)

- (۱) $0/5$
(۲) $0/75$
(۳) $0/25$
(۴) 1

۲۰ در مجموعه زیر، بسته از حالت سکون با شتاب 10 m/s^2 شروع به حرکت می‌کند. طی 15 متر جابه‌جایی این بسته، کار انجام‌شده توسط نیروی عکس‌العمل سطح چند ژول است؟ ($g = 10 \text{ N/kg}$)

- (۱) 120
(۲) -120
(۳) -180
(۴) صفر

۲۱ بر اساس سازگاری یکاها، در کدام گزینه یکاها نادرست انتخاب شده‌اند؟

$$\frac{\text{g}}{\text{cm}^3} \leftarrow \rho = \frac{\text{m}}{\text{V}} \begin{matrix} \nearrow \text{g} \\ \searrow \text{cc} \end{matrix} \quad (2) \quad \frac{\text{kg}}{\text{m}^3} \leftarrow \rho = \frac{\text{m}}{\text{V}} \begin{matrix} \nearrow \text{g} \\ \searrow \text{cm}^3 \end{matrix} \quad (1)$$

$$\text{Pa} \leftarrow P = \frac{\text{F}}{\text{A}} \begin{matrix} \nearrow \text{N} \\ \searrow \text{m}^2 \end{matrix} \quad (4) \quad \text{J} \leftarrow W = \text{F} \cdot \text{d} \begin{matrix} \nearrow \text{m} \\ \downarrow \text{N} \end{matrix} \quad (3)$$

۲۲ با استفاده از دو فلز طلا و نقره، قطعه آلیاژی به جرم 204 g و حجم 15 cm^3 ساخته‌ایم. اگر چگالی طلا و نقره به ترتیب $19 \times 10^3 \text{ kg/m}^3$ و $10 \times 10^3 \text{ kg/m}^3$ باشد، چند درصد حجم این قطعه آلیاژ از نقره ساخته شده است؟ (درون قطعه آلیاژ حفره‌ای وجود ندارد)

- (۱) 6
(۲) 9
(۳) 40
(۴) 60

۲۳ 200 g از مایع A به همراه 300 g از مایع B، ظرفی را پر می‌کند. اگر 300 g از مایع B به همراه 400 g از مایع C این ظرف را پر کند، $\frac{\rho_A}{\rho_C}$ کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{2}$
(۲) 2
(۳) 4
(۴) 1

۲۴ مکعبی فلزی به جرم $1/4$ کیلوگرم را درون ظرف پر از آبی می‌اندازیم و در نتیجه 200 cm^3 آب از ظرف بیرون می‌ریزد. اگر مکعب دارای حفره‌ای داخلی به حجم 25 cm^3 باشد، چگالی فلز چند واحد SI است؟

- (۱) ۸۰۰۰
(۲) ۸۰۰
(۳) ۱۶۰۰
(۴) ۱۶۰

۲۵ طول چهار جسم توسط چهار دانش‌آموز به صورت گزینه‌های زیر اندازه‌گیری شده است. دقت کدام دانش‌آموز از همه کمتر بوده است؟ (دانش‌آموزان فراموش کردند که خطای اندازه‌گیری خود را اعلام کنند).

- (۱) $54/19 \text{ dm}$
(۲) $0/36 \text{ m}$
(۳) 23 mm
(۴) $7/4 \text{ cm}$

۲۶ مساحت جسمی به صورت‌های زیر اندازه‌گیری شده است. کدام اندازه‌گیری بیشترین دقت را دارد؟

- (۱) 4500 cm^2
(۲) $4/5 \text{ mm}^2$
(۳) $0/45 \times 10^{-3} \text{ Mm}^2$
(۴) $0/045 \times 10^{-6} \text{ Gm}^2$

۲۷ چند دقیقه طول می‌کشد تا باک یک اتومبیل به ظرفیت ۶۰ لیتر با آهنگ $100 \text{ cm}^3/\text{s}$ پر شود؟

- (۱) ۱۰
(۲) ۲۰
(۳) ۵
(۴) ۱۵

۲۸ از یک شیلنگ، آب با آهنگ $200 \text{ cm}^3/\text{s}$ خارج می‌شود. آهنگ خروج آب از این شیلنگ چند لیتر بر دقیقه است؟

- (۱) ۱۰
(۲) ۱۲
(۳) ۲۴
(۴) ۴

۲۹ اگر در اثر انبساط، حجم مقدار معینی گاز کامل ۶۰ درصد افزایش یابد، چگالی آن چند درصد کاهش می‌یابد؟

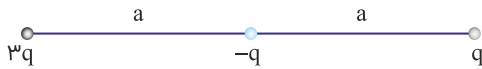
- (۱) ۳۵
(۲) $37/5$
(۳) ۴۰
(۴) $47/5$

۳۰ اگر فاصله زمین تا خورشید را 10^{11} m در نظر بگیریم، فاصله دو جرم آسمانی که $2/6 \times 10^5 \text{ Tm}$ می‌باشد چند واحد نجومی (AU) است؟

- (۱) $1/3 \times 10^6$
(۲) $1/3 \times 10^9$
(۳) $1/3 \times 10^{14}$
(۴) $1/3 \times 10^{16}$

برآیند نیروهای الکتریکی وارد بر بار نقطه‌ای q از طرف بارهای نقطه‌ای $-q$ و $3q$ برابر با F است. اگر جای بارهای $-q$ و $3q$ را باهم عوض کنیم، برآیند نیروهای وارد بر بار q چند F خواهد شد؟

(۱) $\frac{3}{4}$

(۲) $\frac{4}{3}$

(۳) ۱۱

(۴) $\frac{1}{11}$

چند مورد از گزاره های زیر درست است؟

(الف) گرده های گل به دلیل نیروی الکتریکی به زنبورهای عسل می چسبند و به نقاط دیگر منتقل می شوند.

(ب) نیروی الکتریکی وارد بر بار مثبت، در خلاف جهت میدان الکتریکی است.

(ج) شتاب یک ذره باردار با جرم مشخص، در ناحیه ای از یک میدان گیریکنواخت بیشتر است که تراکم خطوط میدان در آن ناحیه بیشتر است.

(د) تفاوت جرم ذرات معلق در گازهای خروجی کارخانجات، سبب جداسدن آنها از یکدیگر در یک رسوب دهنده الکتروستاتیکی می شود.

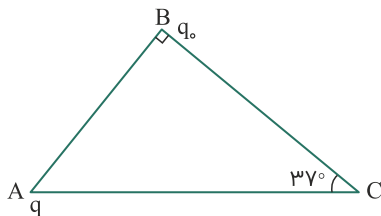
(۲) ۱

(۱) ۲

(۴) ۴

(۳) ۳

در شکل زیر اندازه نیروی الکتریکی که بار نقطه‌ای q به بار نقطه‌ای q_0 وارد می کند، برابر با F است. چنانچه بار نقطه‌ای q از نقطه A به C منتقل شود، اندازه نیروی الکتریکی که بر بار q_0 وارد می کند، چندبرابر F می شود؟ ($\sin 37^\circ = 0/6$)

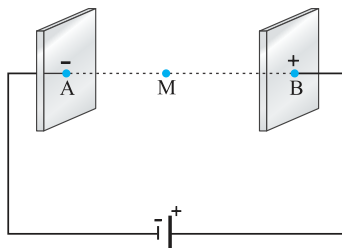
(۱) $\frac{3}{4}$

(۲) $\frac{3}{5}$

(۳) $\frac{9}{25}$

(۴) $\frac{9}{16}$

در شکل زیر، میدان الکتریکی بین دو صفحه یکنواخت است. الکترونی از صفحه منفی می رود و در نقطه B به صفحه مقابل می رسد. تندی الکترون در نقطه B چند برابر تندی آن در نقطه M (وسط فاصله AB) است؟

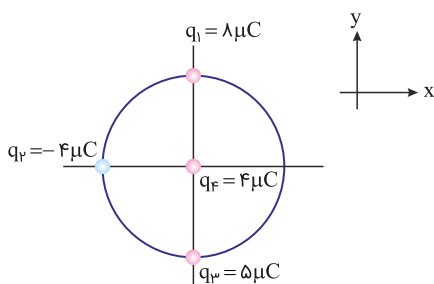
(۱) $2\sqrt{2}$

(۲) $\sqrt{2}$

(۳) ۲

(۴) ۴

سه ذره باردار مطابق شکل بر محیط دایره‌ای به شعاع ۲۰ cm ثابت شده‌اند، نیروی الکتریکی خالص وارد بر باری که در مرکز دایره قرار دارد در SI کدام است؟ ($k = 9 \times 10^9 \text{ N}\cdot\text{m}^2/\text{C}^2$)

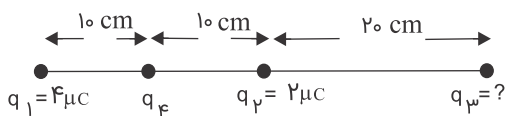
(۱) $7/2\vec{i} - 5/4\vec{j}$

(۲) $3/6\vec{i} - 2/7\vec{j}$

(۳) $-7/2\vec{i} - 5/4\vec{j}$

(۴) $-3/6\vec{i} - 2/7\vec{j}$

در شکل، برآیند نیروهای الکتریکی وارد بر بار q_4 برابر صفر است. بار q_3 چند میکروکولن است؟

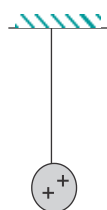
(۱) ۱۸

(۲) ۸

(۳) -۸

(۴) -۱۸

در شکل گلوله فلزی بارداری از نخ آویزان است. کره فلزی خنثی را که دارای دسته نارسانا است به گلوله نزدیک می‌کنیم. مشاهده می‌شود که گلوله ..... می‌شود وقتی تماس حاصل شد، کره را جدا می‌کنیم و دوباره به آرامی آن را به گلوله نزدیک می‌کنیم و ملاحظه می‌شود که گلوله ..... می‌شود.

(۱) جذب - دفع

(۲) دفع - جذب

(۳) دفع - دفع

(۴) جذب - جذب

قسمتی از یک کره شیشه‌ای را با پارچه پشمی مالش می‌دهیم. باری که در کره شیشه‌ای ایجاد می‌شود.....

(۱) به زمین منتقل می‌شود.

(۲) در همان قسمت داده شده می‌ماند.

(۳) در تمام حجم کره به طور یکنواخت پخش می‌شود.

(۴) در تمام سطح خارجی کره به طور یکنواخت پخش می‌شود.

دو بار الکتریکی نقطه ای $q_1 = 20\ \mu\text{C}$ و $q_2 = 8\ \mu\text{C}$ در فاصله r از یکدیگر قرار دارند. چند درصد از بار الکتریکی q_1 را به بار الکتریکی q_2 باید منتقل کنیم تا نیروی الکتریکی که به یکدیگر وارد می‌کنند، بیشینه شود؟

(۲) ۳۰

(۱) ۲۸

(۴) ۲۵

(۳) ۷۰

در شکل زیر، بارهای q_1 و q_2 در نقاط A و B ثابت شده اند و میدان الکتریکی در نقطه M برابر $\vec{E}$ است. اگر بار q_1 به نقطه B و بار q_2 به نقطه A منتقل شوند، میدان الکتریکی در نقطه M برابر $2\vec{E}$ می شود. $\frac{q_1}{q_2}$ کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{3}$
 (۲) $\frac{1}{2}$
 (۳) $\frac{1}{4}$
 (۴) $\frac{1}{5}$

به ۲۰۰ میلی لیتر از محلول ۰/۲۵ مولار نمک وانادیم (V)، ۳۲۵ میلی گرم از فلز روی اضافه شده است. باتوجه به جدول زیر، رنگ نهایی محلول، کدام است؟ ($Zn = 65 : g \cdot mol^{-1}$) واکنش در هر مرحله کامل انجام می شود.

$$V^{5+}(aq) + Zn(s) \rightarrow \dots + Zn^{2+}(aq)$$

(II)	(III)	(IV)	(V)	عدد اکسایش وانادیم
بنفش	سبز	آبی	زرد	رنگ محلول

- (۱) بنفش
 (۲) آبی
 (۳) زرد
 (۴) سبز

اگر در واکنش: $Zn(s) + 2AgNO_3(aq) \rightarrow Zn(NO_3)_2(aq) + 2Ag(s)$ که با وارد کردن تیغه فلز روی در ۲۰۰ میلی لیتر محلول ۰/۲ مولار نقره نیترات انجام گرفته و کامل شده است، ۲/۴۱۶ گرم بر جرم تیغه روی افزوده شده باشد، بازده درصدی واکنش (بر اساس جرم ذرات نقره جانشین شده بر سطح تیغه روی)، کدام است؟ (حجم محلول ثابت فرض شود: ($Zn = 65, Ag = 108 : g \cdot mol^{-1}$)

- (۱) ۶۰
 (۲) ۶۵
 (۳) ۸۰
 (۴) ۸۵

چه تعداد از عبارت های زیر درست است؟

- الف) در سلول گالوانی انرژی شیمیایی به انرژی الکتریکی تبدیل می شود.
 ب) واکنش های اکسایش- کاهش در سلول های کترولیتی غیر خودبه خودی هستند.
 پ) واکنش های اکسایش- کاهش در سلول های گالوانی با کاهش سطح انرژی همراه هستند.
 ت) E° سلول های گالوانی و کترولیتی همواره عددی مثبت است.

- (۱) ۱
 (۲) ۲
 (۳) ۳
 (۴) ۴

کدام عبارت‌ها در مورد سلول سوختی درست هستند؟

الف) نوعی سلول الکترولیتی است که شیمی‌دان‌ها برای گذر از تنگنای تأمین انرژی و کاهش آلودگی محیط‌زیست پیشنهاد می‌دهند.

ب) منبع انرژی سبز به شمار می‌روند و افزون بر کارایی بیشتر، ردپای کربن دی‌اکسید را کاهش می‌دهند.

پ) اکسایش گاز هیدروژن در این سلول بازدهی نزدیک به ۶۰ درصد دارد.

ت) مانند باتری‌ها می‌توانند انرژی شیمیایی را ذخیره کنند.

(۲) ب - پ

(۱) الف - پ

(۴) الف - ت

(۳) ب - ت

چند مورد از عبارت‌های زیر نا درست هستند؟

الف) در باتری‌های لیتیومی از محلول آبی غلیظ لیتیم کلرید به‌عنوان الکترولیت استفاده می‌شود.

ب) سالانه از میلیاردها باتری لیتیومی درون دستگاه‌های الکترونیکی در سرتاسر جهان استفاده می‌شود.

پ) در هر تن آب دریاچه قم بیش از ۲۰۰ گرم لیتیم وجود دارد.

ت) لیتیم دارای کمترین چگالی و E° بین فلزها است و همه باتری‌های دگمه‌ای از نوع لیتیومی هستند.

(۲) ۴

(۱) ۲

(۴) ۳

(۳) ۱

در یک سلول سوختی از گاز متان به‌عنوان سوخت استفاده می‌شود. اگر در آند این سلول $\frac{1}{4}$ مول متان اکسایش یابد، در مدار بیرونی چند مول الکترون انتقال یافته و در کاتد چند گرم اکسیژن مصرف می‌شود؟

(۲) $\frac{1}{6}$ مول، $\frac{25}{6}$ گرم

(۱) $\frac{3}{2}$ مول، $\frac{25}{6}$ گرم

(۴) $\frac{1}{6}$ مول، $\frac{12}{8}$ گرم

(۳) $\frac{3}{2}$ مول، $\frac{12}{8}$ گرم

در سلول گالوانی روی-مس، یون ..... توانایی عبور از دیواره متخلخل را ندارد که مهم‌ترین دلیل آن ..... است.

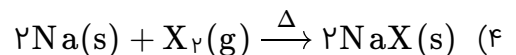
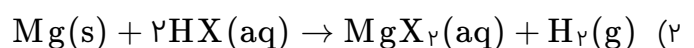
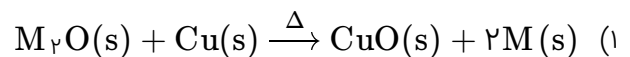
(۱) Zn^{2+} ، اندازه بزرگ این یون

(۲) Cu^{2+} ، اندازه بزرگ این یون

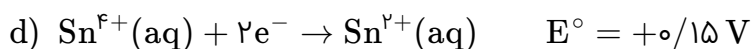
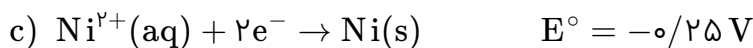
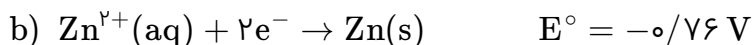
(۳) Zn^{2+} ، ایجاد دافعه میان آن و کاتیون‌های محلول کاتدی

(۴) Cu^{2+} ، ایجاد دافعه میان آن و کاتیون‌های محلول آندی

کدام واکنش، انجام‌ناپذیر است؟ (M : فلز اصلی، X : نافلز)

از اتصال کدام دو نیم سلول زیر، سلول الکتروشیمیایی به وجود آمده، دارای بالاترین E° است؟

c و b (۲)

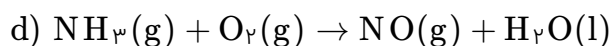
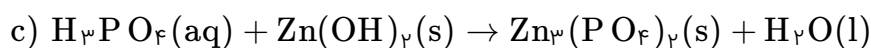
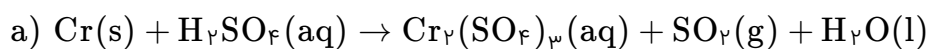
d و b (۱)

d و a (۴)

b و a (۳)

در معادله موازنه شده کدام دو واکنش زیر، مجموع ضریب‌های استوکیومتری مواد به ترتیب بیشترین و کمترین است؟ (گزینه‌ها را از راست به چپ بخوانید)

۵۰

b, d (۲)

a, c (۱)

d, a (۴)

c, b (۳)

عنصر X هم‌دوره با عنصر Ca و شماره الکترون لایه ظرفیت آن برابر ۶ است. اگر ۵ الکترون در زیرلایه $l = 2$ داشته باشد، عدد اتمی آن چند است؟

۵۱

۲۴ (۲)

۳۲ (۱)

۳۴ (۴)

۲۵ (۳)

در هر مول یون O^{2-} چند مول الکترون وجود دارد؟

۵۲

۴ مول (۲)

۲ مول (۱)

۱۲ مول (۴)

۱۰ مول (۳)

مطابق نظریه بور، انرژی و پایداری الکترون‌ها هرچه از هسته دور می‌شویم، چگونه تغییر می‌کند؟

۵۳

بیشتر - کمتر (۲)

کمتر - کمتر (۱)

بیشتر - بیشتر (۴)

کمتر - بیشتر (۳)

اگر تفاوت شماره نوترون‌ها و الکترون‌ها در یون A^{63+} برابر ۶ باشد، شماره الکترون با $l = 0$ در اتم خنثی A کدام است؟

۵۴

۷ (۲)

۶ (۱)

۹ (۴)

۸ (۳)

۵۵ عنصری دارای آرایش الکترونی $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^4$ [Ar] است. نام این عنصر ..... بوده و ..... زیرلایه آن از الکترون پر است. اگر این عنصر دارای یک رادیوایزوتوپ باشد، احتمالاً هسته آن دارای حداقل ..... نوترون است.

- (۱) اکسیژن ، ۴ ، ۲۴
(۲) گوگرد ، ۴ ، ۲۴
(۳) اکسیژن ، ۵ ، ۴۰
(۴) گوگرد ، ۵ ، ۴۰

۵۶ کدامیک از گزینه‌های زیر درست است؟

- (۱) اغلب هسته‌هایی که نسبت شمار پروتون‌ها به نوترون‌های آن‌ها برابر یا بیشتر از ۱/۵ باشد، ناپایدارند.
(۲) درصد فراوانی ایزوتوپ ${}^2_1\text{H}$ در حد ۱/۰ درصد از کل ایزوتوپ‌های هیدروژن است.
(۳) کمترین میزان پایداری در بین ایزوتوپ‌های هیدروژن متعلق به ${}^3_1\text{H}$ است.
(۴) به ایزوتوپ‌های پرتوزا و ناپایدار، رادیوایزوتوپ گفته می‌شود.

۵۷ عنصر A دارای دو ایزوتوپ A_1 و A_2 است. اگر به ازای هر ایزوتوپ A_1 ، سه ایزوتوپ A_2 در طبیعت یافت شود و عدد جرمی ایزوتوپ A_1 دو برابر عدد اتمی آن باشد و از طرف دیگر شمار نوترون ایزوتوپ A_2 از A_1 ، ۱۰ عدد بیشتر باشد، جرم اتمی میانگین عنصر A کدام است؟

- (۱) $38/75$
(۲) $42/5$
(۳) $45/7$
(۴) $47/5$

۵۸ اگر در یون X^{2+} اختلاف شمار نوترون و الکترون برابر ۶ باشد، این عنصر در چه گروهی از جدول تناوبی قرار دارد؟

- (۱) هفتم
(۲) هشتم
(۳) دوم
(۴) ششم

۵۹ تعداد ایزوتوپ‌های پایدار در نمونه طبیعی کدام عنصر بیشتر از سه عنصر دیگر است؟

- (۱) هیدروژن
(۲) منیزیم
(۳) کلر
(۴) لیتیم

۶۰ کدامیک از گزینه‌های زیر درست است؟

- (۱) نسبت حداکثر گنجایش الکترونی به تعداد زیرلایه‌ها، برای لایه‌های الکترونی ۳ و ۴ باهم برابر است.
(۲) حداکثر گنجایش الکترون در زیرلایه پنجم (در صورت وجود) برابر با تفاوت حداکثر گنجایش الکترون در لایه چهارم و زیرلایه چهارم است.
(۳) در هنگام پر شدن زیرلایه‌ها از الکترون برخلاف خالی شدن، زیرلایه ns نسبت به زیرلایه $(n-1)d$ (در صورت وجود)، در اولویت قرار دارد.
(۴) برای عنصرهایی که زیرلایه در حال پر شدن آن‌ها حداکثر گنجایش ۶ الکترون را دارد، شمار الکترون‌های ظرفیت برابر با تعداد الکترون‌های زیرلایه s در آخرین لایه الکترونی است.

در مقایسهٔ سیکلوهگزان و ۲-هگزن، کدام عبارت درست است؟

۶۱

(۱) فرمول مولکولی هر دو ترکیب یکسان است.

(۲) واکنش‌پذیری سیکلوهگزان بیشتر از ۲-هگزن است.

(۳) ۲-هگزن از نظر ساختار مولکولی شباهت زیادی به اتن دارد و یک ترکیب سیرشده است.

(۴) در سیکلوهگزان مانند بنزن، اتم‌های کربن حلقهٔ شش‌ضلعی تشکیل می‌دهند و هر دو هیدروکربن سیرنشده‌اند.

از سوختن ۱۷/۵ گرم یک نوع آلکن، ۸۸۱/۲۵ کیلوژول گرما آزاد می‌شود. اگر آنتالپی سوختن آن برابر با ۱۴۱۰ کیلوژول بر مول باشد، فرمول شیمیایی آلکن موردنظر کدام است؟ ($C = 12, H = 1 : g.mol^{-1}$)

۶۲

(۱) C_2H_4

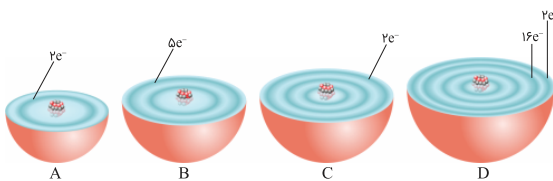
(۲) C_3H_6

(۴) C_5H_{10}

(۳) C_4H_8

هریک از شکل‌های زیر برشی از اتم یک عنصر را نشان می‌دهد. با توجه به آن، کدام گزینه درست است؟

۶۳

(۱) روش مناسب و مقرون‌به‌صرفه برای تولید صنعتی عنصر A، تقطیر جزء به جزء هوای مایع است.

(۲) فرمول ترکیب عنصر B و C به صورت C_3B_2 است که در آن، یون‌ها آرایش الکترونی گاز آرگون را کسب کرده‌اند.

(۳) شبکهٔ بلوری عنصر C برخلاف عنصر D شامل آرایش منظمی از کاتیون‌ها در دریایی از الکترون‌های غیرمستقر است.

(۴) عنصر D در گروه دهم و دورهٔ چهارم جدول تناوبی قرار دارد. واکنش‌پذیری این عنصر از عنصر A بیشتر و از عنصر C کمتر است.

۶۴

چه تعداد از عبارت‌های زیر نا درست است؟

(الف) اتم کربن به سه شکل می‌تواند تشکیل پیوند کووالانسی دهد.

(ب) نفت خام به شکل مخلوطی از هیدروکربن‌ها است.

(پ) نقش نخست نفت خام تأمین انرژی است.

(ت) هیدروکربن‌های سازندهٔ نفت خام تنها به شکل راست‌زنجیر هستند.

(۱) صفر

(۲) ۱

(۳) ۲

(۴) ۳

اگر درصد جرمی کربن در پنتان ۵/۵۵ واحد کمتر از درصد جرمی کربن در یک آلکین باشد، فرمول مولکولی آلکین موردنظر کدام است؟ ($C = 12, H = 1 : g.mol^{-1}$)

۶۵

(۱) C_3H_4

(۲) C_4H_6

(۴) C_6H_{10}

(۳) C_5H_8

۶۶ چند گرم پنتن را با ۲۵ گرم هپتان مخلوط کنیم تا درصد جرمی کربن در این مخلوط برابر ۸۵ شود؟
($C = ۱۲$, $H = ۱$: $g \cdot mol^{-1}$)

- (۱) ۱۴
(۲) ۳۰
(۳) ۴۲
(۴) ۳۵

۶۷ کدام موارد از مطالب زیر، درست‌اند؟

- (الف) معمولاً، هرچه واکنش‌پذیری فلزی بیشتر باشد، استخراج آن، دشوارتر است.
(ب) واکنش‌پذیری هر عنصر، به معنای تمایل اتم آن به انجام واکنش شیمیایی است.
(پ) در واکنش: $FeO(s)$ با $Na(s)$ ، واکنش‌پذیری فرآورده‌ها از واکنش‌دهنده‌ها بیشتر است.
(ت) در واکنش: $Na_2O(s)$ با $C(s)$ ، واکنش‌پذیری واکنش‌دهنده‌ها از فرآورده‌ها بیشتر است.

- (۱) الف - پ - ت
(۲) ب - پ - ت
(۳) الف - ب
(۴) ب - ت

۶۸ کدام گزینه زیر درست است؟

- (۱) نیتروژن همانند گوگرد و برخلاف نقره در طبیعت به شکل آزاد یافت می‌شود.
(۲) فلز پلاتین را همانند طلا به شکل کلوخه‌هایی می‌توان در طبیعت یافت.
(۳) فلز آهن تنها به شکل اکسید در طبیعت یافت می‌شود.
(۴) بیشترین فلز مصرفی در جهان نیاز به فرآیند شناسایی و استخراج دارد.

۶۹ کدام گزینه زیر درست است؟

- (۱) شرایط نگهداری عنصر سدیم از آلومینیم آسان‌تر است.
(۲) تمایل تبدیل به حالت ترکیب مواد در عنصر سدیم بیشتر از پتاسیم است.
(۳) واکنش‌پذیری فلزات قلیایی خاکی از واکنش‌پذیری فلزات قلیایی و واسطه بیشتر است.
(۴) تمایل به کاتیون شدن در عنصر روی بیشتر از عنصر مس است.

۷۰ همهٔ گزینه‌های زیر درست هستند؛ به جز .....

- (۱) مواد اولیه مواد جدید ساخته شده اعم از سرامیک، شیشه، پلاستیک و ... را از پوستهٔ زمین به دست می‌آورند.
(۲) پیشرفت صنعت الکترونیک مدیون مواد رسانا است.
(۳) مواد به‌طورکلی به دو دستهٔ مواد طبیعی و ساختگی تقسیم می‌شوند.
(۴) گسترش صنعت خودرو مدیون شناخت و دسترسی به فولاد است.

۷۱ اگر a و b دو عدد گنگ باشند، کدام گزینه همواره گنگ است؟

- (۱) $2a - 3b$
(۲) a^b
(۳) $\frac{a-1}{b}$
(۴) $\frac{6}{a}$

به ازای چند عدد اول مانند p ، عبارت $p + 9$ برابر مربع یک عدد طبیعی است؟

۷۲

- (۱) ۱
(۲) ۲
(۳) ۳
(۴) هیچ مقدار

می‌دانیم که گراف P_n ، گرافی است که تنها از یک مسیر n رأسی تشکیل شده است. تعداد مسیرهای به طول ۳ در P_9 کدام است؟

۷۳

- (۱) ۴
(۲) ۶
(۳) ۷
(۴) ۸

گراف P_6 چند مجموعهٔ احاطه‌گر حداقل ۴ عضوی دارد؟

۷۴

- (۱) ۱۰
(۲) ۱۵
(۳) ۱۸
(۴) ۲۰

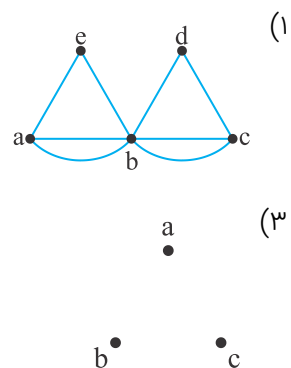
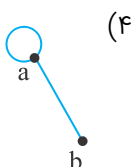
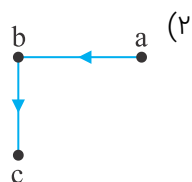
باقی‌ماندهٔ تقسیم 19^{19} بر ۷ کدام است؟

۷۵

- (۱) ۲
(۲) ۳
(۳) ۴
(۴) ۵

کدام‌یک از گراف‌های زیر، گراف ساده است؟

۷۶

عدد احاطه‌گری P_7 کدام است؟

۷۷

- (۱) ۱
(۲) ۲
(۳) ۳
(۴) ۴

در کدام گراف زیر، فقط یک مجموعهٔ احاطه‌گر مینیمم داریم؟

۷۸

- (۱) C_6
(۲) P_6
(۳) ۲- منتظم ناهمبند از مرتبهٔ ۶
(۴) K_5

باقی‌مانده تقسیم عدد a بر دو عدد ۳ و ۸ به ترتیب ۱ و ۷ می‌باشد. باقی‌مانده تقسیم عدد a بر ۲۴ کدام است؟

۷۹

- (۱) ۸
(۲) ۶
(۳) ۷
(۴) ۱۵

کدام یک از معادلات همنهشتی زیر، جواب ندارد؟

۸۰

- (۱) $3x \equiv 4 \pmod{2}$
(۲) $4x \equiv 18 \pmod{6}$
(۳) $6x \equiv 11 \pmod{9}$
(۴) $5x \equiv 1 \pmod{4}$

از تقاطع یک صفحه با یک استوانه توپر، چندتا از اشکال زیر تشکیل می‌شود؟ (تذکر: صفحه با استوانه مماس نیست.)
(الف) دایره (ب) بیضی (پ) سهمی (ت) هذلولی (ث) خط راست

۸۱

- (۱) ۲
(۲) ۳
(۳) ۴
(۴) ۵

خط d اضلاع زاویه xoy را در نقاط A و B قطع می‌کند. با حرکت خط d ، محل برخورد نیمسازهای دو زاویه OAB و OBA چگونه حرکت می‌کند؟

۸۲

- (۱) ثابت می‌ماند.
(۲) روی یک خط راست حرکت می‌کند.
(۳) روی یک دایره حرکت می‌کند.
(۴) تمام نقاط داخل زاویه را می‌پوشاند.

سهمی به کانون $F(-2, 0)$ و خط هادی $x = 2$ از کدام یک از نقاط زیر عبور می‌کند؟

۸۳

- (۱) $(-1, 3)$
(۲) $(-1, 4)$
(۳) $(-2, 4)$
(۴) $(-2, 5)$

دایره C و دایره $x^2 + y^2 - 4y - 12 = 0$ دارای سه مماس مشترک هستند. اگر طول یکی از این مماس‌ها، $4\sqrt{2}$ باشد، اندازه شعاع دایره C کدام است؟

۸۴

- (۱) ۱
(۲) ۲
(۳) ۳
(۴) ۴

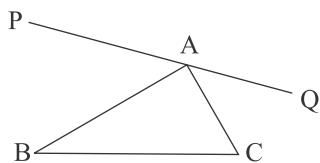
خط d در نقطه M بر بیضی به کانون‌های F و F' مماس است. از F' خطی موازی MF چنان رسم کرده‌ایم تا خط d را در N قطع کند. اگر طول قطر بزرگ برابر ۶ و $MF = 2$ ، طول پاره‌خط NF' کدام است؟

۸۵

- (۱) ۴
(۲) ۶
(۳) ۳
(۴) ۵

در شکل زیر، اگر رأس A از مثلث ABC روی پاره خط PQ حرکت کند، مکان هندسی مرکز ثقل مثلث ABC کدام است؟
($PQ \parallel BC$)

(۱) پاره خطی موازی BC

(۲) پاره خطی موازی PQ

(۳) کمانی از دایره به مرکز M

(۴) کمانی از دایره به مرکز وسط PQ

در بیضی به مرکز O و کانون‌های F و F' ، نقاط A و A' رؤس کانونی و B و B' رؤس غیرکانونی هستند. اگر مساحت مثلث OAB سه برابر مساحت مثلث $BF'F$ باشد، خروج از مرکز بیضی کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{2}$ (۱)   (۲) $\frac{1}{3}$
- (۳) $\frac{1}{6}$ (۳)   (۴) $\frac{1}{8}$

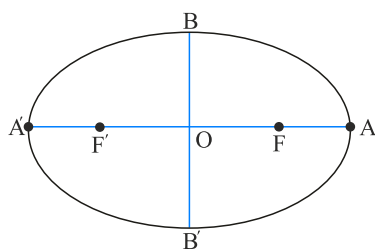
وتر مشترک دایره $x^2 + y^2 - 4x + 4y + 7 = 0$ و دایره C به مرکز $(-1, -6)$ عمودمنصف خط‌المرکزین این دو دایره است. معادله مماس مشترک خارجی دو دایره کدام گزینه است؟

- (۱) $3y - 4x = 9$ (۱)   (۲) $3y - 4x = 19$
- (۳) $3y - 4x = -9$ (۳)   (۴) $3y - 4x = -14$

در یک بیضی نسبت اقطار برابر $\sqrt{5}$ است. خروج از مرکز بیضی چند برابر $\frac{1}{\sqrt{5}}$ است؟

- (۱) ۲ (۱)   (۲) ۱
- (۳) ۴ (۳)   (۴) $\frac{3}{2}$

در بیضی زیر قطر بزرگ دو برابر قطر کوچک است. زاویه $BF'B'$ کدام است؟

- (۱) 150°
- (۲) 60°
- (۳) 90°
- (۴) 120°

دایره‌ای به مرکز کانون سهمی $(y + 3)^2 = 12(x - 1)$ رسم می‌کنیم به گونه‌ای که بر خط هادی سهمی مماس است. اگر این دایره سهمی را در نقاط A و B قطع کند، طول AB کدام است؟

- (۱) ۱۲ (۱)   (۲) ۶
- (۳) ۸ (۳)   (۴) ۴

یک تاس همگن (سالم) را سه بار پرتاب می‌کنیم. احتمال آنکه هیچ دو عدد روشده شبیه هم نباشند کدام است؟

۹۲

- (۱) $\frac{5}{9}$
 (۲) $\frac{4}{9}$
 (۳) $\frac{25}{36}$
 (۴) $\frac{11}{36}$

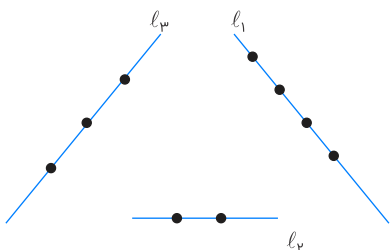
دو تاس را با هم می‌ریزیم با کدام احتمال مجموع دو عدد روشده بیشتر از ۹ است؟

۹۳

- (۱) $\frac{1}{4}$
 (۲) $\frac{1}{6}$
 (۳) $\frac{1}{9}$
 (۴) $\frac{5}{36}$

۳ نقطه به تصادف از نقاط روی شکل انتخاب می‌کنیم. با چه احتمالی نقاط انتخاب شده تشکیل مثلث خواهند داد؟

۹۴

- (۱) $\frac{79}{84}$
 (۲) $\frac{53}{84}$
 (۳) $\frac{55}{84}$
 (۴) $\frac{37}{84}$

جدول زیر تحقیقات سازمان حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان از ۵۰ مرکز سرویس مجاز می‌باشد. فردی یکی از مراکز را انتخاب می‌کند و متوجه می‌شود که سرویس خوبی ارائه می‌دهد. احتمال آنکه آن مرکز از مراکز مجاز با سابقه بیش از ۱۰ سال باشد، کدام است؟

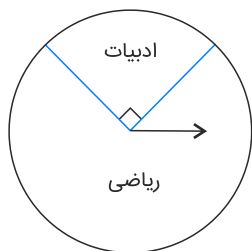
۹۵

جمع	سرویس ضعیف	سرویس خوب	نوع سرویس ← سابقه ↓
۲۰	۴	۱۶	سابقه بیش از ۱۰ سال
۳۰	۲۰	۱۰	سابقه کمتر از ۱۰ سال
۵۰	۲۴	۲۶	جمع

- (۱) $\frac{8}{25}$
 (۲) $\frac{12}{25}$
 (۳) $\frac{8}{13}$
 (۴) $\frac{7}{13}$

سامان در مسابقه‌ای شرکت کرده است. اگر بسته سؤال ادبیات را بگیرد، به احتمال ۶۰٪ و اگر بسته سؤال ریاضی را بگیرد، ۹۰٪ برنده خواهد شد. در صورتی که با چرخاندن عقربه به او نوع سؤالی که می‌دهند مشخص شود، او به چه احتمالی برنده می‌شود؟

- (۱) $\frac{17}{20}$
 (۲) $\frac{33}{40}$
 (۳) $\frac{9}{10}$
 (۴) $\frac{35}{40}$

۹۷ اگر A و B دو پیشامد از یک فضای نمونه‌ای باشند، در کدام حالت $P(B - A) = P(B) - P(A)$ درست است؟

- (۱) $A \subset B$
 (۲) همواره
 (۳) $A \cap B = \emptyset$
 (۴) $P(A) < P(B)$

۹۸ اگر $P(A \cup B) = 0/6$ ، $P(A' \cup B) = 0/7$ و $P(A' \cup B') = 0/8$ باشد، حاصل $P(A' \cap B')$ کدام است؟

- (۱) ۰/۱
 (۲) ۰/۲
 (۳) ۰/۳
 (۴) ۰/۴

۹۹ در کیسه‌ای ۵ مهره سفید و ۳ سیاه و در کیسه‌ای دیگر ۴ مهره سفید و ۲ سیاه داریم. تاسی را پرتاب می‌کنیم؛ اگر مضرب ۳ آمد، از کیسه اول و در غیراین صورت از کیسه دوم ۲ مهره برمی‌داریم. با کدام احتمال این ۲ مهره هم‌رنگ نیستند؟

- (۱) $\frac{673}{1260}$
 (۲) $\frac{593}{1260}$
 (۳) $\frac{168}{315}$
 (۴) $\frac{167}{315}$

۱۰۰ در جعبه‌ای ۵ مهره سفید و ۶ مهره سیاه است. ابتدا یک مهره را بدون رؤیت خارج می‌کنیم، سپس از بین بقیه مهره‌ها، ۲ مهره بیرون می‌کشیم. با کدام احتمال هر دو مهره اخیر، سفید است؟

- (۱) $\frac{1}{11}$
 (۲) $\frac{2}{11}$
 (۳) $\frac{4}{11}$
 (۴) $\frac{5}{22}$

۱۰۱ تاس همگنی را سه بار پرتاب می‌کنیم. اگر بدانیم مجموع اعداد روشده یک عدد فرد است، احتمال اینکه لااقل یکی از تاس‌های روشده ۲ باشد، کدام است؟

- (۱) $\frac{5}{12}$
 (۲) $\frac{1}{2}$
 (۳) $\frac{7}{12}$
 (۴) $\frac{3}{4}$

مساحت بین مجانب‌های تابع $f(x) = \frac{2x - \sqrt{x^2 - 1}}{2x + \sqrt{x^2 + x + 2}}$ و محور y ‌ها کدام است؟

۱۰۲

- (۱) $\frac{16}{9}$
 (۲) $\frac{8}{3}$
 (۳) $\frac{40}{9}$
 (۴) $\frac{16}{3}$

جواب کلی معادلهٔ مثلثاتی $1 = 2 \cos x (\cos x - \sin x)$ به کدام صورت است؟

۱۰۳

- (۱) $\frac{k\pi}{2} - \frac{\pi}{8}$
 (۲) $\frac{k\pi}{2} + \frac{\pi}{8}$
 (۳) $k\pi - \frac{\pi}{8}$
 (۴) $k\pi + \frac{\pi}{8}$

نمودار تابع $f(x) = \frac{|x^2 - 1|}{x^2 - 1} + \sqrt{\frac{1}{x - 2}}$ چه مجانب‌هایی دارد؟

۱۰۴

- (۱) یک قائم، یک افقی
 (۲) سه قائم، دو افقی
 (۳) یک قائم، دو افقی
 (۴) سه قائم، یک افقی

مجانب قائم تابع $f(x) = \frac{x}{\frac{1}{x-1} + \frac{1}{x-2}}$ کدام است؟

۱۰۵

- (۱) $x = 2$
 (۲) $x = 1$
 (۳) $x = \frac{3}{2}$
 (۴) $x = 0$

کدام خط، مجانب تابع $f(x) = \frac{2x + 1}{x - \sqrt{4x^2 - 3}}$ نیست؟

۱۰۶

- (۱) $y = -2$
 (۲) $y = \frac{2}{3}$
 (۳) $x = -1$
 (۴) $x = 1$

حاصل حد $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{\sqrt{1 + 4x^2} - \sqrt[3]{1 + 3x^2}}{2x - \sqrt[3]{3 - x^3}}$ کدام است؟

۱۰۷

- (۱) $-\frac{1}{3}$
 (۲) صفر
 (۳) $\frac{2}{3}$
 (۴) $-\frac{2}{3}$

اگر $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{|x^2 - 4|}{ax^2 - x + 2} = -1$ ، آنگاه حد راست این عبارت در نقطهٔ $x = -2$ کدام است؟

۱۰۸

- (۱) $-\frac{4}{3}$
 (۲) $-\frac{2}{3}$
 (۳) $\frac{2}{3}$
 (۴) $\frac{4}{3}$

خط $y = \frac{1}{y}$ نمودار تابع $y = \tan x$ را در بازه $(-\pi, \pi)$ در چند نقطه قطع می‌کند؟ **۱۰۹**

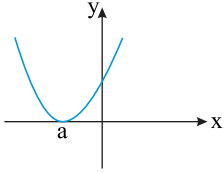
(۱) ۴

(۲) ۳

(۳) ۲

(۴) ۱

اگر نمودار $f(x)$ به صورت شکل زیر باشد، آنگاه حاصل $\lim_{x \rightarrow a^+} \frac{x}{f(x)}$ کدام است؟ **۱۱۰**

(۱) a

(۲) صفر

(۳) $+\infty$

(۴) $-\infty$

دوره تناوب تابع $y = \frac{\tan^2 \theta - \sin^2 \theta}{\tan^2 \theta (\cot^2 \theta - \cos^2 \theta)}$ کدام است؟ **۱۱۱**

(۱) π

(۲) 2π

(۳) $\frac{\pi}{3}$

(۴) $\frac{\pi}{2}$

معادله $\tan x + \cot x = \frac{-3}{2}$ در یک دوره تناوب چند جواب دارد؟ **۱۱۲**

(۱) ۰

(۲) ۱

(۳) ۲

(۴) ۳

جواب کلی معادله مثلثاتی $2 \cos^2 x + 2 \sin x \cos x = 1$ ، به کدام صورت است؟ **۱۱۳**

(۱) $\frac{k\pi}{2} - \frac{\pi}{\lambda}$

(۲) $\frac{k\pi}{2} + \frac{\pi}{\lambda}$

(۳) $k\pi - \frac{\pi}{\lambda}$

(۴) $k\pi + \frac{\pi}{\lambda}$

حاصل $\lim_{x \rightarrow -\infty} x \left[\frac{1}{x} \right]$ کدام است؟ **۱۱۴**

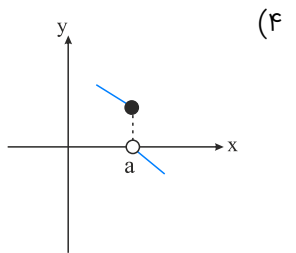
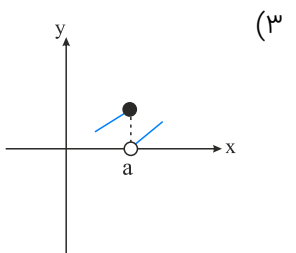
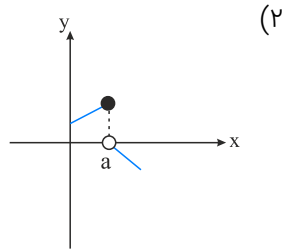
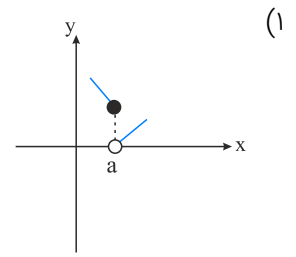
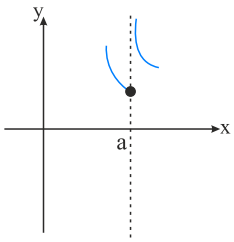
(۱) صفر

(۲) ۱

(۳) $+\infty$

(۴) $-\infty$

اگر شکل زیر بخشی از نمودار تابع f باشد، نمودار $\frac{1}{f}$ به کدام صورت می‌تواند باشد؟

اگر $\frac{\pi}{4} \leq \alpha \leq \frac{3\pi}{4}$ باشد، آنگاه $\tan \alpha$ برابر با کدام گزینه نمی‌تواند باشد؟

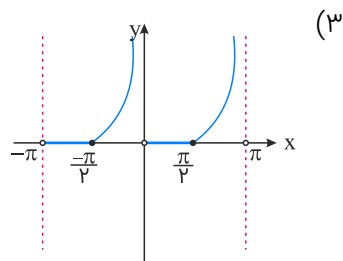
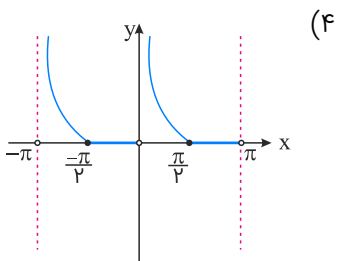
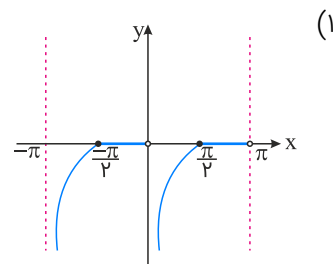
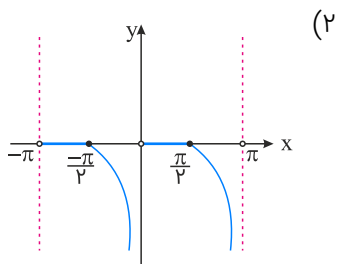
(۲) -۲

(۱) ۲

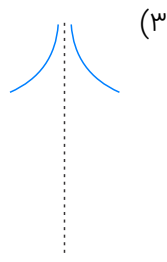
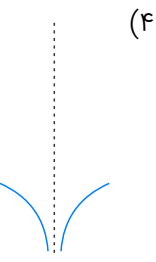
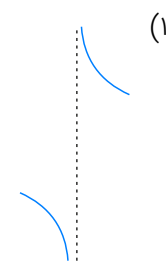
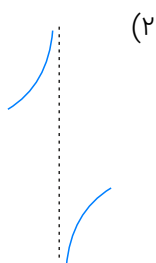
(۴) -۱

(۳) $-\frac{1}{2}$

نمودار تابع با ضابطه $f(x) = \frac{\cot x + |\cot x|}{2}$ در بازه $(-\pi, \pi)$ کدام است؟

نمودار تابع $f(x) = \frac{4^x}{2^x - 3^x}$ در اطراف مجانب قائم خود کدام است؟

حد عبارت $x \left[\frac{1}{x} \right]$ در کدام حالت متناهی نیست؟

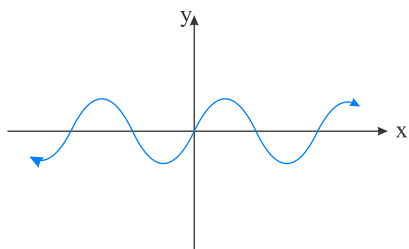
(۲) $x \rightarrow 0^+$

(۱) $x \rightarrow 0^-$

(۴) $x \rightarrow +\infty$

(۳) $x \rightarrow -\infty$

حدود m کدام باشد تا تابع $y = (4 - m) \sin(mx)$ شبیه نمودار زیر باشد؟

(۱) $(1, 6)$

(۲) $(4, +\infty)$

(۳) $(-1, 2)$

(۴) $(0, 4)$

۱۲۱ اگر بازه $(a + 17, 2a + 3)$ همسایگی عدد حقیقی ۱۰ باشد، آنگاه حدود a کدام است؟

$$(1) \frac{7}{2} < a < 7$$

$$(2) a > -7$$

$$(3) a < \frac{7}{2}$$

$$(4) -7 < a < \frac{7}{2}$$

۱۲۲ اگر تابع $f(x) = a[3\sqrt{2} \sin x] + [\sqrt{2} \cos 3x]$ در $x = \frac{\pi}{4}$ حد داشته باشد، مقدار $f(\frac{\pi}{3})$ کدام است؟

$$(1) 1$$

$$(2) 2$$

$$(3) -6$$

$$(4) -5$$

۱۲۳ حاصل $\lim_{x \rightarrow (\frac{1}{e})^-} [\frac{-2}{x}]$ کدام است؟

$$(1) -3$$

$$(2) -4$$

$$(3) 3$$

$$(4) \text{ حاصل حد موجود نیست.}$$

۱۲۴ مجموع حد راست و چپ تابع $y = [x] + [2x]$ وقتی $x \rightarrow \frac{-1}{2}$ کدام است؟

$$(1) -4$$

$$(2) -6$$

$$(3) -5$$

$$(4) -3$$

۱۲۵ اگر f و g در $x = -2$ حد داشته باشند و $\lim_{x \rightarrow -2} \frac{-f(x)}{g(x) + 2} = 1$ و $\lim_{x \rightarrow -2} \frac{f(x) - g(x)}{2} = -1$ حاصل حد

$$\lim_{x \rightarrow -2} \frac{g(x)}{f^2(x) + 3}$$
 کدام است؟

$$(1) -1$$

$$(2) \text{ صفر}$$

$$(3) 2$$

$$(4) -2$$

۱۲۶ تابع $f(x) = \begin{cases} 3x^2 & ; x \in \mathbb{R} - \mathbb{Z} \\ 3 & ; x \in \mathbb{Z} \end{cases}$ روی بازه $(-3, 3)$ در چند نقطه با طول صحیح حد ندارد؟

$$(1) 5 \text{ نقطه}$$

$$(2) 2 \text{ نقطه}$$

$$(3) 3 \text{ نقطه}$$

$$(4) \text{ هیچ نقطه}$$

۱۲۷ مجموع حد راست و حد چپ تابع $y = [x] + [2x]$ وقتی $x \rightarrow \frac{-1}{2}$ کدام است؟

$$(1) -4$$

$$(2) -6$$

$$(3) -5$$

$$(4) -3$$

۱۲۸ در تابع $f(x) = (2[-x] + 5)([x] - 4)$ حاصل $\lim_{x \rightarrow 2^+} f(x) - \lim_{x \rightarrow 2^-} f(x)$ کدام است؟ ([ ] نماد جزء صحیح است)

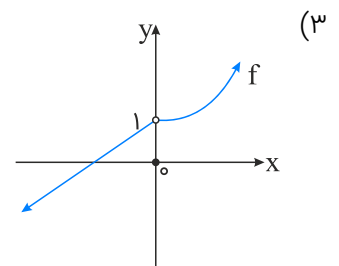
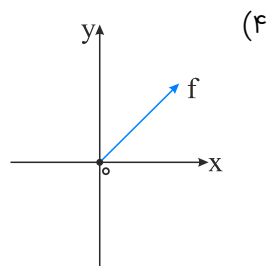
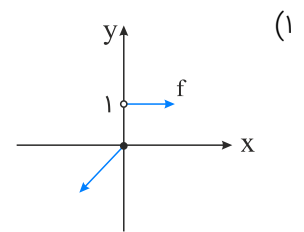
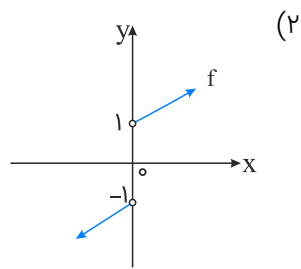
$$(1) 4$$

$$(2) 5$$

$$(3) 6$$

$$(4) 3$$

۱۳۰ حاصل کدام حد موجود است؟

(۲) $\lim_{x \rightarrow 0^+} \cot [x]$

(۱) $\lim_{x \rightarrow 1^-} \log [x]$

(۴) $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{[x]}{|x|}$

(۳) $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{1}{[x] - 2}$

استاد علیرضا افشار

”همایش ها“

@hamayesh_dr_afshar

گزینه ۴

۱

دوره تناوب عقربه ساعت شمار ۱۲ h و دوره تناوب عقربه دقیقه شمار یک ساعت است. حالا از رابطه $v = \frac{2\pi r}{T}$ داریم:

$$\frac{v_m}{v_h} = \frac{r_m}{r_h} \times \frac{T_h}{T_m} = \frac{9}{6} \times \frac{12}{1} = 18$$

گزینه ۲

۲

گام اول

الف) جسمی به جرم $m = 0.5 \text{ kg}$ ← 0.5 kg

ب) نیروی متوسط وارد بر جسم در بازه $t_1 = 5 \text{ s}$ تا $t_2 = 7 \text{ s}$ چند نیوتن است؟ ← $\vec{F} = ?$, $\Delta t = 2 \text{ s}$

گام دوم

تکانه را در لحظات t_1 و t_2 محاسبه کرده و در رابطه $\vec{F}_{av} = \frac{\Delta p}{\Delta t}$ جایگذاری می‌کنیم:

$$p = t^2 - 10t + 20$$

$$\Rightarrow \begin{cases} t_1 = 5 \text{ s} : p_1 = (5)^2 - 10(5) + 20 = -5 \text{ kg.m/s} \\ t_2 = 7 \text{ s} : p_2 = (7)^2 - 10(7) + 20 = -1 \text{ kg.m/s} \end{cases}$$

$$\vec{F}_{av} = \frac{\Delta p}{\Delta t} = \frac{p_2 - p_1}{t_2 - t_1} = \frac{(-1) - (-5)}{2} = 2 \text{ N}$$

گزینه ۲

۳

همان‌طور که در نمودار صورت سؤال مشخص شده است، به ازای یک موج کامل B، دو موج کامل A داریم، بنابراین:

$$f_A = 2f_B \Rightarrow T_A = \frac{1}{2} T_B$$

چون هر دو موج در یک محیط منتشر می‌شوند، سرعت انتشار آن‌ها با هم مساوی است.

$$v_A = v_B$$

گزینه ۴

۴

در نمودار $F - d$ مساحت بین نمودار و محور d کار کل انجام شده روی جسم را نشان می‌دهد که طبق قضیه کار و انرژی برابر با تغییر انرژی جنبشی جسم است.

$$W_t = K - K_0 \xrightarrow{v_0=0} W_t = K$$

$$K = \frac{16 + 8}{2} \times 10 = 120 \text{ J}$$

حالا از رابطه $K = \frac{1}{2} m v^2$ می‌توانیم تکانه جسم را پس از 16 m جابه‌جایی به دست آوریم:

$$p^2 = 120 \times 2 \times 5 = 1200 \Rightarrow p = 20\sqrt{3} \text{ kg.m/s}$$

برای حل این مسئله ابتدا باید شتاب فرد را محاسبه کنیم:

$$|a| = \frac{|\Delta V|}{\Delta t} \Rightarrow \frac{5}{10} = \frac{1}{2} \text{ m/s}^2$$

به دلیل اینکه حرکت کندشونده بوده، جهت حرکت خلاف جهت شتاب است و این یعنی شتاب به سمت بالا است.

$$\uparrow a = 0.5 \text{ m/s}^2$$

$$f_N - mg = ma \xrightarrow[m=10 \text{ kg, } a=0.5 \text{ m/s}^2]{g=10 \text{ m/s}^2} f_N - 100 = 50 \Rightarrow f_N = 150$$

نیروی عمودی سطح در این مسئله به سمت بالا است.

باتوجه به رابطه $F_e = kx$ ، شیب نمودار $F_e - x$ برابر با سختی فنر (k) است؛ پس داریم:

$$k_A = 4k_B$$

از طرفی می‌دانیم اگر جسمی متصل به فنر باشد، وزن جسم برابر با نیروی فنر خواهد بود و چون طول اولیه و ثانویه فنرها یکسان است، پس تغییر طول فنر A و B نیز یکسان است.

$$mg = kx \Rightarrow \begin{cases} 0.5 \times 10 = k_A x \\ m \times 10 = k_B x \end{cases} \xrightarrow{\text{با تقسیم ۲ رابطه خواهیم داشت}} \frac{5}{10m} = 4$$

$$\Rightarrow 40m = 5 \Rightarrow m = \frac{1}{8} \text{ kg} = 125 \text{ g}$$

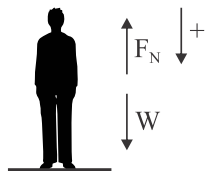

گام اول

الف) شخصی به وزن $600\text{N} \leftarrow 600\text{N}$ و $W = 600\text{N}$
 ب) ترازو عدد 480N را نشان می‌دهد. $f_N = 480\text{N} \leftarrow$
 ج) شتاب آسانسور چند متر بر مجذور ثانیه و به کدام جهت است؟ $a = ? \leftarrow$

گام دوم

از آنجا که شتاب شخص با شتاب آسانسور برابر است، شتاب شخص را با استفاده از قانون دوم نیوتن به دست می‌آوریم (جهت مثبت را روبه پایین در نظر می‌گیریم).

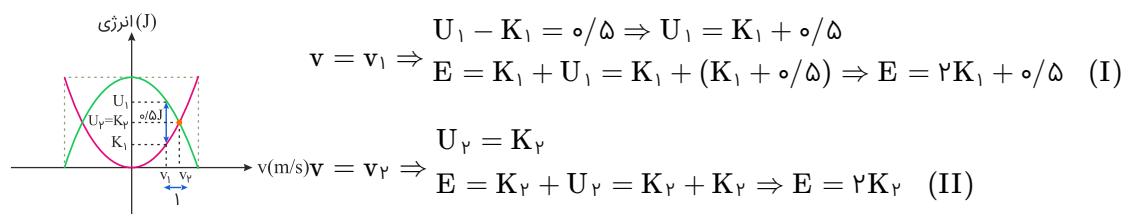

$$\begin{cases} \sum F = ma \\ W = 600\text{N} \Rightarrow m = 60\text{kg} \end{cases} \Rightarrow W - f_N = ma \Rightarrow 600 - 480 = 60 \times a \Rightarrow a = \frac{120}{60} = +2\text{m/s}^2$$

بنابراین آسانسور با شتاب 2m/s^2 و هم‌جهت با جهت در نظر گرفته شده؛ یعنی رو به پایین در حال حرکت است.

گزینه ۳

گام اول: مطابق شکل زیر، مقادیر سرعت و انرژی‌های پتانسیل و جنبشی را برای دو نقطه مورد نظر مشخص می‌کنیم و سپس قانون بقا، انرژی مکانیکی را برای دو نقطه می‌نویسیم:

$$\begin{aligned} v = v_1 \Rightarrow U_1 - K_1 = 0.5 &\Rightarrow U_1 = K_1 + 0.5 \\ E = K_1 + U_1 = K_1 + (K_1 + 0.5) &\Rightarrow E = 2K_1 + 0.5 \quad (\text{I}) \\ U_2 = K_2 \\ v = v_2 \Rightarrow E = K_2 + U_2 = K_2 + K_2 &\Rightarrow E = 2K_2 \quad (\text{II}) \end{aligned}$$

گام دوم: در ادامه با توجه به رابطه‌های (I) و (II)، داریم:

$$2K_1 + 0.5 = 2K_2 \Rightarrow 2 \times \frac{1}{2}mv_1^2 + 0.5 = 2 \times \frac{1}{2}mv_2^2 \xrightarrow{(m=0.1\text{ kg})} 0.1v_1^2 + 0.5 = 0.1v_2^2$$

$$\Rightarrow v_2^2 - v_1^2 = 5 \quad (\text{III})$$

گام سوم: با توجه به نمودار فوق خواهیم داشت:

$$v_2 - v_1 = 1 \quad (\text{IV})$$

$$(\text{III}): v_2^2 - v_1^2 = 5 \Rightarrow (v_2 - v_1)(v_2 + v_1) = 5 \Rightarrow 1 \times (v_2 + v_1) = 5 \Rightarrow v_2 + v_1 = 5 \quad (\text{V})$$

با استفاده از دو رابطه (IV) و (V) داریم:

$$v_1 = 2\text{ m/s}, \quad v_2 = 3\text{ m/s}$$

گام چهارم: در پایان خواسته تست را با استفاده از رابطه (I) به دست می‌آوریم:

$$E = 2K_1 + 0.5 = 2 \times \frac{1}{2}mv_1^2 + 0.5 = 0.1 \times (2)^2 + 0.5 = 0.9$$

$$E = \frac{1}{2}mv_{\text{max}}^2 \Rightarrow 0.9 = \frac{1}{2} \times 0.1 \times v_{\text{max}}^2 \Rightarrow v_{\text{max}}^2 = 18 \Rightarrow v_{\text{max}} = 3\sqrt{2}\text{ m/s}$$

می‌دانیم شیب نمودار $F - L$ برابر با ثابت فنر (k) است.

$$k_A = \frac{F}{\frac{1}{2}\Delta}, k_B = \frac{F}{\Delta}, k_C = \frac{F}{10\Delta} \Rightarrow k_B = \frac{1}{2}k_A = 2k_C$$

گام اول

(الف) جسم از حال سکون $v_0 = 0 \leftarrow$

(ب) تحت نیروی ثابت $\leftarrow$ شتاب ثابت

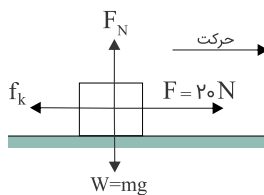
(ج) بعد از ۳ ثانیه نخ بسته شده به جسم پاره می‌شود $\leftarrow t = 3s$ ، تنها نیرویی که به جسم وارد می‌شود از این به بعد، نیروی اصطکاک است.

(د) کل مسافتی که جسم از شروع حرکت تا لحظه ایستادن طی می‌کند چند متر است؟ $\leftarrow v = 0, \Delta x = ?$

گام دوم

حرکت جسم از دو بخش تشکیل شده است. بخش اول حرکت با شتاب ثابت تحت تأثیر نیروهای $F = 20N$ و نیروی اصطکاک و بخش دوم، حرکت با شتاب ثابت (کند شونده) تحت تأثیر نیروی اصطکاک. پس باید مقدار مسافت طی شده در هر بخش را با استفاده از معادله مکان آن به دست آوریم:

(بخش اول)

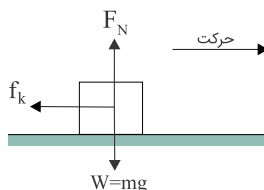

$$\sum F_y = 0 \Rightarrow F_N - mg = 0 \Rightarrow F_N = mg = 4 \times 10 = 40N$$

$$\sum F_x = ma \Rightarrow F - f_k = ma \xrightarrow{f_k = \mu_k \cdot F_N} 20 - \frac{3}{10} \times 40 = 4 \times a \Rightarrow a = 2m/s^2$$

$$\Delta x = \frac{1}{2}at^2 + v_0 t = \frac{1}{2} \times 2 \times (3)^2 + 0 = 9m$$

(بخش دوم) ابتدا سرعت در لحظه $t = 3s$ ، (لحظه اولیه بخش دوم) را به دست آورده و در نهایت شتاب و جابه‌جایی را محاسبه می‌کنیم:

$$v_0' = at + v_0 \rightarrow v_0' = 2 \times 3 + 0 = 6m/s$$

$$\sum F'_x = ma' \Rightarrow 0 - f_k = ma' \Rightarrow -\frac{3}{10} \times 40 = 4 \times a' \Rightarrow a' = -3m/s^2$$

با توجه به معادله مستقل از زمان داریم:

$$v^2 - v_0'^2 = 2a'\Delta x' \Rightarrow 0 - (6)^2 = 2 \times (-3) \times \Delta x' \Rightarrow \Delta x' = 6m$$

در نهایت جابه‌جایی کل برابر است با:

$$\Delta x_T = \Delta x + \Delta x' = 9 + 6 = 15m$$

تندی انتشار امواج سطحی آب با کاهش عمق آب کم می‌شود و با افزایش عمق، افزایش می‌یابد و طبق رابطه $v = \frac{\lambda}{T}$ به دلیل ثابت بودن چشمه، پس بسامد موج ثابت است و λ مطابق v تغییر می‌کند.

انرژی مکانیکی نوسانگر در همه مکان‌ها، یکسان است و از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$E = \frac{1}{2}kA^2 = \frac{1}{2}m\omega^2 A^2 = 2\pi^2 mA^2 f^2$$

$$\Rightarrow E = \frac{1}{2} \times m\omega^2 A^2 = \frac{1}{2} \times (20 \times 10^{-3}) \times (200)^2 \times (0.04)^2$$

$$= 10^{-2} \times (4 \times 10^4) \times (16 \times 10^{-4}) = 0.64(J)$$

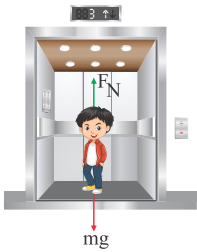
$$mg_{\text{وزنه}} + mg_{\text{صفحه}} = 60 \text{ N} \Rightarrow \text{نیروی واردشده به هر فنر} = 15 \text{ N}$$

$$k = \frac{90}{15} = 6 \text{ N/cm} \Rightarrow F_e = kx \Rightarrow 15 = 6 \times x \Rightarrow x = 2/5 \text{ cm}$$

با استفاده از رابطه $a = r\omega^2$ می توان نوشت:

$$\frac{a_A}{a_B} = \frac{r_A}{r_B} \times \left(\frac{T_B}{T_A} \right)^2 = \frac{2r_B}{r_B} \times \left(\frac{T_B}{\frac{1}{2}T_B} \right)^2 = 8$$

وضعیت نیروهای وارد بر شخص درون آسانسور به شکل زیر است به کمک قانون دوم نیوتون می توان نوشت:

$$F_{net} = ma$$

$$\xrightarrow{\text{حالت (۱) جهت شتاب روبه بالا}} F_{N_1} - mg = ma \Rightarrow F_{N_1} = m(g + a)$$

$$\xrightarrow{\text{حالت (۲) جهت شتاب روبه پایین}} mg - F_{N_2} = ma \Rightarrow F_{N_2} = m(g - a)$$

بیشترین نیرویی که شخصی به کف آسانسور وارد می کند F_{N_1} و کمترین نیرویی که وارد می کند F_{N_2} است، در نتیجه طبق اطلاعات تست می توان نوشت:

$$\frac{F_{\max}}{F_{\min}} = 3 \Rightarrow \frac{F_{N_1}}{F_{N_2}} = 3 \Rightarrow \frac{m(g + a)}{m(g - a)} = 3$$

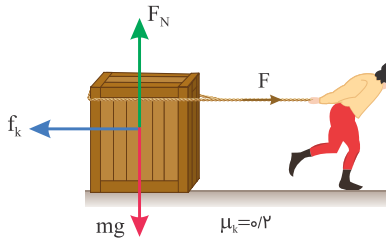
$$\Rightarrow \frac{g + a}{g - a} = 3 \Rightarrow a = \frac{g}{2}$$

حالا شتاب آسانسور را محاسبه کردیم، می توان، $F_{\min}$ را محاسبه کرد:

$$F_{\min} = F_{N_2} = m(g - a) \xrightarrow{a = \frac{g}{2}} F_{\min} = m\left(g - \frac{g}{2}\right) = \frac{mg}{2}$$

$$\Rightarrow \frac{F_{\min}}{mg} = \frac{1}{2} = 0/5$$

گام اول: نیروی اصطکاک جنبشی بین جسم و سطح را محاسبه می‌کنیم:

$$F_N - mg = 0 \Rightarrow F_N = mg = 20 \times 10 = 200 \text{ N}$$

$$f_k = \mu_k F_N = 0.2 \times 200 = 40 \text{ N}$$

گام دوم: شتاب جسم را به کمک قانون دوم نیوتون به دست می‌آوریم:

$$F - f_k = ma \Rightarrow 80 - 40 = 20a \Rightarrow a = 2 \text{ m/s}^2$$

گام سوم: معادله سرعت زمان جسم را نوشته و سرعت جسم را پس از $1/5$ s محاسبه می‌کنیم:

$$v = at + v_0 \Rightarrow v = 2 \times 1/5 = 0.4 \text{ m/s}$$

گام چهارم: سرعت متوسط جسم را طی این مدت به دست می‌آوریم:

$$v_{av} = \frac{v + v_0}{2} = \frac{0.4 + 0}{2} = 0.2 \text{ m/s}$$

گام پنجم: از معادله $P_{av} = F v_{av}$ توان متوسط شخص را محاسبه می‌کنیم:

$$P_{av} = F v_{av} = 80 \times 0.2 = 16 \text{ W}$$

گام اول

الف) در یک تصادف سرعت اتومبیل از 54 km/h به صفر می‌رسد. $v_1 = 54 \text{ km/h} = 15 \text{ m/s}$, $v_2 = 0$

ب) زمان این حرکت کندشونده، $t = 0.3 \text{ s}$

ج) مسافری به جرم 60 kg

د) بزرگی نیروی متوسط کمربند ایمنی به مسافر تا به جلو پرت نشود؟ $|F_{av}| = ?$

گام دوم

روش اول:

با استفاده از روابط تکانه، زیر داریم:

$$\Delta p = m \Delta v = 60 \times 15$$

$$F_{av} = \frac{\Delta p}{\Delta t} = \frac{60 \times 15}{0.3} = 3000 \text{ N}$$

روش دوم:

نیروی که باعث پرت شدن مسافر به جلو می‌شود همان نیرویی است که شتاب متوقف‌کننده اتومبیل را به وجود می‌آورد.

ابتدا با استفاده از معادله سرعت- زمان، شتاب حرکت کند شونده را به دست می‌آوریم:

$$v_2 = at + v_1 \Rightarrow 0 = a \times 0.3 + 15 \Rightarrow a = -50 \text{ m/s}^2$$

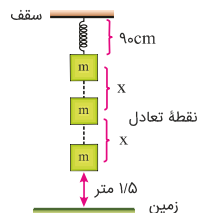
حالا به کمک قانون دوم نیوتن، نیرویی را که کمربند باید به این مسافر وارد کند، تا به جلو پرت نشود، محاسبه می‌کنیم:

$$\left| \sum F \right| = m |a| \Rightarrow |F_{av}| = 60 \times |-50| = 3000 \text{ N}$$

باند AM در گستره بسامدی ۵۴۰ تا ۱۶۰۰ کیلوهرتز و باند FM در گستره بسامدی ۸۸ تا ۱۰۸ مگاهرتز است. در نتیجه موج رادیویی AM بسامد کوتاه‌تر و طول موج بلندتری دارد ($\lambda \propto \frac{1}{f}$).

ابتدا شکل مسئله را رسم می‌کنیم و برآیند نیروهای وارد بر جسم را در نقطه تعادل می‌نویسیم:

$$F - mg = ma \xrightarrow{\text{در نقطه تعادل شتاب صفر است}} F - mg = 0 \quad (I)$$

میزان کشیدگی فنر را که برابر همان دامنه نوسان است از معادله (I) می‌یابیم:

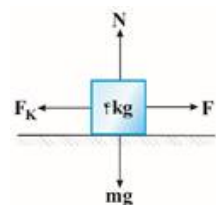
$$F - mg = 0 \Rightarrow kx - mg = 0 \Rightarrow 100x - 10m = 0 \Rightarrow x = \frac{m}{10} \text{ متر}$$

ارتفاع سقف را به صورت مجموع فواصل داده شده در شکل نوشته و X را می‌یابیم:

$$90 + 2x + 150 = 250 \Rightarrow x = 5 \text{ cm} = 0.05 \text{ m}$$

$$x = \frac{m}{10} \text{ متر} \Rightarrow 0.05 = \frac{m}{10} \Rightarrow x = 0.5 \text{ kg}$$

نیروی عکس‌العمل سطح دو مؤلفه دارد.

$$W_N = Nd \cos 90^\circ = 0$$

۱- نیروی عکس‌العمل عمودی سطح در راستای عمود بر سطح جسم وارد می‌شود. (N)

۲- نیروی اصطکاک که در نقطه تماس جسم با سطح در خلاف جهت حرکت به جسم وارد می‌شود. (f_k)

$$\begin{cases} f - f_k = m \cdot a \Rightarrow f_k = 52 - (4 \times 10) = 12 \text{ N} \\ W_{f_k} = f_k d \cos 180^\circ = (12 \times 15)(-1) = -180 \text{ J} \end{cases}$$

CC همان cm^3 است؛ بنابراین در گزینه "۲" واحدها سازگار هستند. تنها در گزینه "۱"، cm^3 و m^3 باهم سازگار نیستند. وقتی جرم برحسب g و حجم cm^3 انتخاب می‌شود، یکای چگالی باید g/cm^3 در نظر گرفته شود.

با استفاده از رابطه چگالی آلیاژ می‌توان نوشت (اندیس (۱) مربوط به طلا و اندیس (۲) مربوط به نقره است):

$$\rho = \frac{m_1 + m_2}{V_1 + V_2} \Rightarrow \frac{m}{V} = \frac{\rho_1 V_1 + \rho_2 V_2}{V_1 + V_2}$$

$$\frac{\rho_1 = 19 \text{ g/cm}^3}{\rho_2 = 10 \text{ g/cm}^3} \rightarrow \frac{204}{15} = \frac{19V_1 + 10V_2}{15} \Rightarrow 19V_1 + 10V_2 = 204$$

همان‌طور که در بالا دیدید مجموع حجم طلا و نقره برابر با حجم آلیاژ است؛ بنابراین دستگاه دو معادله و دو مجهول زیر را حل می‌کنیم:

$$\begin{cases} 19V_1 + 10V_2 = 204 \\ V_1 + V_2 = 15 \end{cases} \xrightarrow{\text{با کمی محاسبه}} V_1 = 6 \text{ cm}^3, V_2 = 9 \text{ cm}^3$$

بنابراین درصد نقره به کاررفته در آلیاژ برابر است با:

$$\text{درصد نقره} = \frac{V_2}{V_1} \times \%100 = \frac{9}{15} \times \%100 = \%60$$

حجم ظرف برابر با حجم دو مایع است. چون در هر دو حالت حجم و جرم مایع B ثابت است، پس حجم دو مایع A و B که در ظرف ریخته شده است باهم برابر است بنابراین:

$$V_A = V_C \Rightarrow \frac{\rho_A}{\rho_C} = \frac{m_A}{m_C} \times \frac{V_C}{V_A} = \frac{200}{400} \times 1 = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$$

حجم واقعی مکعب برابر است با: تفاضل حجم ظاهری مکعب (= حجم آب بیرون ریخته از ظرف) از حجم حفره داخل آن.

$$\text{حجم واقعی مکعب} = 200 - 25 = 175 \text{ cm}^3$$

$$\text{چگالی فلز} = \frac{\text{جرم مکعب}}{\text{حجم واقعی مکعب}} = \frac{1400}{175} = 8 \text{ g/cm}^3 = 8000 \text{ kg/m}^3$$

$$(1) \text{ گزینه } : 54/19 \text{ dm} = 54/19 \times \left(\frac{10^{-1}}{1}\right) \text{ m} = 5/419 \text{ m}$$

$$(2) \text{ گزینه } : 0/36 \text{ m}$$

$$(3) \text{ گزینه } : 23 \text{ mm} = 23 \times \left(\frac{10^{-3}}{1}\right) = 0/023 \text{ m}$$

$$(4) \text{ گزینه } : 7/4 \text{ cm} = 7/4 \times \left(\frac{10^{-2}}{1}\right) = 0/074 \text{ m}$$

باتوجه به گزینه‌ها، تعداد رقم اعشار گزینه (۲) از بقیه کمتر است. پس دقت دانش‌آموزی که این عدد را گزارش کرده، از بقیه کمتر بوده است.

بررسی دقت‌های اندازه‌گیری در گزینه‌ها:

$$\text{گزینه "۱": } 1 \times (10^{-2})^3 \text{ m}^3 = 1 \times 10^{-6} \text{ m}^3 = 10^{-6} \text{ m}^3$$

$$\text{گزینه "۲": } 10^{-1} \times (10^{-3})^3 \text{ m}^3 = 10^{-1} \times 10^{-9} \text{ m}^3 = 10^{-10} \text{ m}^3$$

$$\text{گزینه "۳": } 10^{-2} \times 10^{-3} \times (10^6)^3 \text{ m}^3 = 10^{-5} \times 10^{18} \text{ m}^3 = 10^{13} \text{ m}^3$$

$$\text{گزینه "۴": } 10^{-3} \times 10^{-6} \times (10^9)^3 \text{ m}^3 = 10^{-3} \times 10^{-6} \times 10^{27} = 10^{18} \text{ m}^3$$

$$\text{آهنگ تغییرات حجم} = \frac{\text{تغییرات حجم}}{\text{زمان}} \Rightarrow 100 \times 10^{-6} = \frac{60 \times 10^{-3}}{\Delta t}$$

$$\Rightarrow \Delta t = 600 \text{ s} = 10 \text{ min}$$

هر لیتر (با نماد L) برابر ۱۰۰۰ سانتی‌متر مکعب است.

هرگاه تغییرات یک کمیت فیزیکی را با گذشت زمان بررسی کنیم، می‌گوییم آهنگ تغییرات آن را بررسی کرده‌ایم. در مورد خروج آب از شلنگ، حجم آب بیرون ریخته با گذشت زمان مورد توجه است. با استفاده از تبدیل زنجیره‌ای، می‌توان گفت:

$$200 \frac{\text{cm}^3}{\text{s}} = 200 \frac{\text{cm}^3}{\text{s}} \times (1) \times (1) = 200 \frac{\text{cm}^3}{\cancel{\text{s}}} \times \left(\frac{1 \text{ L}}{1000 \text{ cm}^3} \right) \times \left(\frac{60 \cancel{\text{s}}}{1 \text{ min}} \right) = 12 \frac{\text{L}}{\text{min}}$$

$$1 \text{ Lit} = 1000 \text{ cm}^3 \Rightarrow \frac{1 \text{ L}}{1000 \text{ cm}^3} = 1, \quad 1 \text{ min} = 60 \text{ s} \Rightarrow \frac{60 \text{ s}}{1 \text{ min}} = 1$$

توجه: برای پاسخگویی به سؤالاتی که تغییرات برحسب درصد داده یا خواسته شده است، بهتر است حالت اول آن کمیت را برابر با ۱۰۰ در نظر بگیریم و تغییرات یا حالت دوم آن کمیت را پیدا کنیم. اگر به‌عنوان مثال حالت دوم ۱۴۵ باشد، می‌گوییم ۴۵ درصد افزایش داشته است و یا اگر حالت دوم ۷۰ باشد، می‌گوییم ۳۰ درصد کاهش پیدا کرده است.

هرگاه در اثر انبساط، حجم جسمی تغییر کند، جرم آن ثابت می‌ماند و خواهیم داشت:

$$\frac{\rho_2}{\rho_1} = \frac{V_1}{V_2} \xrightarrow{V_1=100, V_2=160} \frac{\rho_2}{100} = \frac{100}{160}$$

$$\Rightarrow \rho_2 = \frac{10000}{160} = 62.5 \Rightarrow 100 - 62.5 = 37.5$$

یعنی چگالی ۳۷/۵ درصد کم شده است.

$$1 \text{ AU} = 2 \times 10^{11} \text{ m}$$

$$d = 2/6 \times 10^5 \text{ Tm} \times \frac{10^{12} \text{ m}}{1 \text{ Tm}} \times \frac{1 \text{ AU}}{2 \times 10^{11} \text{ m}} = 1/3 \times 10^6 \text{ AU}$$

$$\left\{ \begin{array}{l} F_1 = k \frac{|q_1| |q|}{(2a)^2} = k \frac{3q \times q}{4a^2} = \frac{3}{4} k \frac{q^2}{a^2} \\ F_2 = k \frac{|q_2| |q|}{a^2} = k \frac{q \times q}{a^2} = k \frac{q^2}{a^2} \end{array} \right. \Rightarrow F_T = F_2 - F_1 = \frac{1}{4} k \frac{q^2}{a^2}$$

در حالت دوم جای بارها را تغییر می‌دهیم و خواهیم داشت:

$$\left\{ \begin{array}{l} F'_1 = k \frac{|q_1| |q|}{a^2} = k \frac{3q \times q}{a^2} = 3k \frac{q^2}{a^2} \\ F'_2 = k \frac{|q_2| |q|}{(2a)^2} = k \frac{q \times q}{4a^2} = \frac{1}{4} k \frac{q^2}{a^2} \end{array} \right. \Rightarrow F' = F'_1 - F'_2 = 3k \frac{q^2}{a^2} - \frac{1}{4} k \frac{q^2}{a^2} = \frac{11}{4} k \frac{q^2}{a^2}$$

$$\Rightarrow \frac{F'}{F} = \frac{\frac{11}{4} k \frac{q^2}{a^2}}{\frac{1}{4} k \frac{q^2}{a^2}} = 11$$

بررسی گزینه‌های نادرست:

(ب) نیروی الکتریکی وارد بر بار مثبت، در جهت میدان الکتریکی است.

(د) در یک رسوب‌دهنده الکترواستاتیکی، نیروی الکتریکی عامل مؤثر در جداسازی ذرات معلق در گازهای خروجی است نه تفاوت جرم!

چون اندازه بارها ثابت است و فقط فاصله بین آن‌ها تغییر می‌کند، با استفاده از رابطه مقایسه‌ای قانون کولن داریم:

$$F = k \frac{q_1 q_2}{r^2} \Rightarrow \frac{F'}{F} = \left(\frac{r}{r'} \right)^2 = \left(\frac{AB}{BC} \right)^2 = (\tan 37^\circ)^2 = \left(\frac{3}{4} \right)^2 = \frac{9}{16}$$

برای حل تست‌های ترکیبی حرکت‌شناسی و الکترواستاتیکی ساکن معمولاً از قضیه کار-انرژی جنبشی استفاده می‌کنیم. مطابق این قضیه، کار برآیند نیروهای وارد بر یک جسم برابر تغییر انرژی جنبشی آن است.

$$W_{\text{کل}} = \Delta K$$

در مرحله اول:

کار نیروی الکتریکی F_E در جابه‌جایی بار q و به اندازه d در راستای خطوط میدان از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$W_E = F_E d \cos \theta = |q| E d \cos \theta$$

اگر بار به‌خودی‌خود رها شود و در جهت نیروی الکتریکی به حرکت درآید، آنگاه:

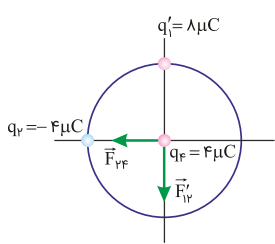
$$\theta = 0 \Rightarrow \cos \theta = 1 \Rightarrow W_E = |q| E d$$

و در نهایت بر اساس رابطه‌های بالا داریم:

$$\begin{cases} W_{AB} = K_B - K_A \Rightarrow |q| E(\overline{AB}) = \frac{1}{2} m v_B^2 \\ W_{AM} = K_M - K_A \Rightarrow |q| E(\overline{AM}) = \frac{1}{2} m v_M^2 \end{cases} \Rightarrow \frac{\overline{AB}}{\overline{AM}} = \left(\frac{v_B}{v_M} \right)^2$$

$$\Rightarrow v = \left(\frac{v_B}{v_M} \right)^2 \Rightarrow \frac{v_B}{v_M} = \sqrt{v}$$

گام اول: چون فاصله بار q_4 از بارهای q_1 ، q_3 و q_2 یکسان است، q_3 را حذف کرده و به جای q_1 بار $q_1 = 8 - 5 = 3 \mu\text{C}$ را قرار می‌دهیم. گام دوم: جهت و اندازه نیروهایی که بارهای q_1 و q_2 به بار q_4 وارد می‌کنند را مشخص می‌کنیم:

$$F'_{14} = 90 \frac{|q'_1| |q_4|}{r^2} = 90 \frac{3 \times 4}{20 \times 20} = 2/7 \text{ N}$$

$$F_{24} = 90 \frac{|q_2| |q_4|}{r^2} = 90 \frac{4 \times 4}{20 \times 20} = 3/6 \text{ N}$$

گام سوم: باتوجه به اندازه نیروهای به‌دست‌آمده و جهت هر یک از آن‌ها بردار نیروی وارد بر بار q_4 را می‌نویسیم:

$$\vec{F} = -3/6 \vec{i} - 2/7 \vec{j}$$

گام اول

الف) برآیند نیروهای وارد بر بار q_f برابر صفر است $\leftarrow \vec{F}_{1,f} + \vec{F}_{2,f} + \vec{F}_{3,f} = 0$
 ب) بار q_3 چند میکروکولن است؟ $\leftarrow q_3 = ? \mu C$

گام دوم

راه حل اول:

طبق شکل برای تعیین جهت نیروی الکتریکی ناشی از بار q_3 وارد بر بار q_f ، اندازه نیروهای F_{1f} و F_{2f} را مقایسه می‌کنیم.

$$\left\{ \begin{array}{l} |F_{1f}| = \left| k \frac{q_1 q_f}{r_{1f}^2} \right| = \frac{9 \times 10^9 \times 4 \times 10^{-6} \times q_f}{(10^{-1})^2} = 3/6 \times 10^6 \times q_f \text{ (N/C)} \\ |F_{2f}| = \left| k \frac{q_2 q_f}{r_{2f}^2} \right| = \frac{9 \times 10^9 \times 2 \times 10^{-6} \times q_f}{(10^{-1})^2} = 1/8 \times 10^6 \times q_f \text{ (N/C)} \end{array} \right. \Rightarrow |E_1| > |E_2|$$

طبق نتایج به دست آمده، جهت نیروی الکتریکی ناشی از بار q_3 هم جهت با F_{2f} باید باشد تا بردار F_{1f} را خنثی کند. بنابراین بار q_3 مثبت است و اندازه آن برابر است با:

$$F_{3f} + F_{2f} = F_{1f} \Rightarrow F_{3f} + 1/8 \times 10^6 \times q_f = 3/6 \times 10^6 \times q_f$$

$$\Rightarrow F_{3f} = 1/8 \times 10^6 \times q_f$$

در نتیجه بار q_3 برابر است با:

$$|F_{3f}| = \left| k \frac{q_3 q_f}{r_{3f}^2} \right| \Rightarrow 1/8 \times 10^6 \times q_f = \frac{9 \times 10^9 \times q_3 \times q_f}{(3 \times 10^{-1})^2}$$

$$\Rightarrow q_3 = 1/8 \times 10^{-5} = 12.5 \mu C$$

راه حل دوم:

می‌توان از طریق مقایسه میدان‌ها نیز به پاسخ رسید:

کافی است طبق شکل برای تعیین جهت بردار ناشی از میدان الکتریکی بار q_3 ، اندازه میدان‌های E_1 و E_2 را محاسبه و مقایسه می‌کنیم.

$$|E| = \left| k \frac{q}{r^2} \right| \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} |E_1| = \left| k \frac{q_1}{r_{1f}^2} \right| = \frac{9 \times 10^9 \times 4 \times 10^{-6}}{(10^{-1})^2} = 3/6 \times 10^6 \text{ N/C} \\ |E_2| = \left| k \frac{q_2}{r_{2f}^2} \right| = \frac{9 \times 10^9 \times 2 \times 10^{-6}}{(10^{-1})^2} = 1/8 \times 10^6 \text{ N/C} \end{array} \right. \Rightarrow |E_1| > |E_2|$$

طبق نتایج به دست آمده، جهت میدان ناشی از بار q_3 هم جهت با E_2 باید باشد تا بردار E_1 را خنثی کند. بنابراین بار q_3 مثبت است و اندازه آن برابر است با:

$$E_3 + E_2 = E_1 \Rightarrow E_3 + 1/8 \times 10^6 = 3/6 \times 10^6 \Rightarrow E_3 = 1/8 \times 10^6$$

در نتیجه بار q_3 برابر است با:

$$|E_3| = \left| k \frac{q_3}{r_{3f}^2} \right| \Rightarrow 1/8 \times 10^6 = \frac{9 \times 10^9 \times q_3}{(3 \times 10^{-1})^2}$$

$$\Rightarrow q_3 = 1/8 \times 10^{-5} = 12.5 \mu C$$

در حالت اول هنگامی که گلوله را نزدیک می‌کنیم پدیده القا صورت می‌گیرد و یکدیگر را جذب می‌کنند. اما وقتی باهم تماس پیدا می‌کنند بار مثبت گلوله بین گلوله و کره توزیع می‌شود و بار هر دو مثبت می‌شود و یکدیگر را دفع می‌کنند.

کره شیشه‌ای جسم نارسانا است؛ بنابراین بار الکتریکی داده شده در همان قسمت ارائه بار می‌ماند و به سایر نقاط منتقل نمی‌شود.

نیروی الکتریکی بین دو بار الکتریکی هنگامی بیشینه است که اندازه هر دو بار الکتریکی با یکدیگر برابر باشند یعنی:

$$q'_1 = q'_2 = q = \frac{q_1 + q_2}{2} = \frac{20 + 14}{2} = 17 \mu\text{C}$$

یعنی $6 \mu\text{C}$ ($= 20 - 14$) باید از بار الکتریکی q_1 به بار الکتریکی q_2 منتقل شود.

$$\frac{\Delta q}{q_1} \times 100 = \frac{6}{20} \times 100 = 30\%$$

میدان حاصل از بار q_1 را با $\vec{E}_1$ و میدان حاصل از بار q_2 را با $\vec{E}_2$ نشان می‌دهیم:

$$\vec{E} = \vec{E}_1 + \vec{E}_2 \quad (\text{I})$$

طبق رابطه $E = k \frac{q}{r^2}$ ، بزرگی میدان حاصل از بار q در هر نقطه با مجذور فاصله آن نقطه از بار نسبت عکس دارد. بنابراین وقتی q_1 در نقطه B قرار می‌گیرد، فاصله‌اش از نقطه M نصف و بزرگی میدان آن در نقطه M، ۴ برابر می‌شود.

$$\frac{E'_1}{E_1} = \left(\frac{r_1}{r'_1}\right)^2 = \left(\frac{2r}{r}\right)^2 \Rightarrow E'_1 = 4E_1$$

به همین ترتیب، وقتی بار q_2 در نقطه A قرار می‌گیرد، بزرگی میدان آن $\frac{1}{4}$ برابر می‌شود.

$$\frac{E'_2}{E_2} = \left(\frac{r_2}{r'_2}\right)^2 = \left(\frac{r}{2r}\right)^2 = \frac{1}{4} \Rightarrow E'_2 = \frac{1}{4}E_2$$

اگر بخواهیم بردارها را در حالت‌های اولیه و ثانویه باهم مقایسه کنیم، باید به این موضوع توجه کنیم که با جابه‌جایی هر بار میدان حاصل از آن در نقطه M تغییر جهت می‌دهد؛ پس:

$$\vec{E}'_1 = -4\vec{E}_1, \quad \vec{E}'_2 = -\frac{1}{4}\vec{E}_2$$

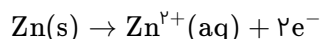
$$\vec{E}' = \vec{E}'_1 + \vec{E}'_2 = 2\vec{E} \Rightarrow -4\vec{E}_1 - \frac{1}{4}\vec{E}_2 = 2\vec{E} \Rightarrow \vec{E} = -2\vec{E}_1 - \frac{1}{4}\vec{E}_2 \quad (\text{II})$$

$$(\text{I}), (\text{II}) = \vec{E}_1 + \vec{E}_2 = -2\vec{E}_1 - \frac{1}{4}\vec{E}_2 \Rightarrow 3\vec{E}_1 = -\frac{9}{4}\vec{E}_2 \Rightarrow \vec{E}_1 = -\frac{3}{4}\vec{E}_2$$

چون $\vec{E}_1$ و $\vec{E}_2$ در خلاف جهت یکدیگرند، بارهای q_1 و q_2 همنام هستند و $q_1 q_2 > 0$ است (اگر بارها در یک طرف M بودند، میدان‌هایشان هم‌جهت می‌شد)

$$\frac{E_1}{E_2} = \left(\frac{q_1}{q_2}\right) \left(\frac{r_2}{r_1}\right)^2 \Rightarrow \frac{3}{4} = \left(\frac{q_1}{q_2}\right) \times \left(\frac{r}{2r}\right)^2 \Rightarrow \frac{3}{4} = \frac{q_1}{q_2} \times \frac{1}{4} \Rightarrow \frac{q_1}{q_2} = \frac{3}{1}$$

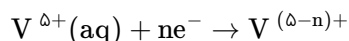
ابتدا شمار الکترون‌های تولیدشده در نیم‌واکنش اکسایش را حساب می‌کنیم:

شمار الکترون‌های تولیدشده در نیم‌واکنش اکسایش برابر است با:

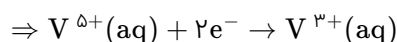
$$0.325 \text{ g Zn} \times \frac{1 \text{ mol Zn}}{65 \text{ g Zn}} \times \frac{2 \text{ mol } e^{-}}{1 \text{ mol Zn}} = 0.01 \text{ mol } e^{-}$$

این مقدار الکترون در نیم‌واکنش کاهش مصرف شده است.

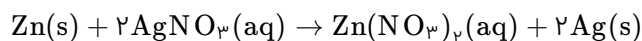

$$\text{V}^{\Delta+} \text{ های شماره مول} = 200 \text{ mL} \times \frac{1 \text{ L}}{1000 \text{ mL}} \times \frac{0.025 \text{ mol}}{1 \text{ L}} = 0.005 \text{ mol V}^{\Delta+}$$

$$n = \frac{\text{شمار مول الکترون‌ها}}{\text{شمار مول V}^{\Delta+}} = \frac{0.01}{0.005} = 2$$

بنابراین رنگ نهایی محلول سبز است.

باتوجه به معادله واکنش و ضریب استوکیومتری مواد، به ازای هر ۲ مول AgNO_3 ، ۱ مول Zn (۶۵ g) و ۲ مول نقره (۲۱۶ g = 2×108) تولید می‌شود (البته با فرض ۱۰۰٪ در نظر گرفتن بازده واکنش) بنابراین ضمن انجام واکنش ۱۵۱ گرم به جرم تیغه روی افزوده می‌شود:

$$\text{افزایش جرم تیغه روی} = 216 - 65 = 151 \text{ g}$$

بنابراین:

روش اول (کسر تبدیل):

$$200 \text{ mL AgNO}_3(\text{aq}) \times \frac{0.2 \text{ mol AgNO}_3}{1000 \text{ mL AgNO}_3(\text{aq})} \times \frac{151 \text{ g جرم افزایش}}{2 \text{ mol AgNO}_3} \times \frac{x}{100} = 2/416 \text{ g} \Rightarrow x = 80\%$$

بازده درصدی واکنش

روش دوم (تناسب):

$$\frac{\overbrace{\text{AgNO}_3}^{\text{M}} \times \text{V (mL)}}{\text{ضریب} \times 1000} = \frac{\text{mol Zn}}{\text{ضریب}} \Rightarrow \frac{0.2 \times 200}{2 \times 1000} = \frac{x \text{ mol Zn}}{1} \Rightarrow x = 0.02 \text{ mol Zn}$$

$$1 \text{ mol Zn} \sim 151 \text{ g (تغییر جرم)} \Rightarrow x = 3/02 \text{ g (مقدار نظری)}$$

$$0.02 \text{ mol} \quad x$$

$$\text{بازده درصدی} = \frac{\text{مقدار عملی}}{\text{مقدار نظری}} \times 100 = \frac{2/416}{3/02} \times 100 = 80\%$$

تمامی عبارت‌های مطرح‌شده به‌جز عبارت "ت" درست هستند.

بررسی عبارت نادرست:

(ت) سلول‌های گالوانی عددی مثبت و E° سلول‌های الکترولیتی عددی منفی است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) نادرست. سلول سوختی نوعی سلول گالوانی است.

(ب) درست. سلول‌های سوختی افزون بر کارایی بیشتر می‌توانند ردپای کربن دی‌اکسید را کاهش دهند و منبع انرژی سبز به شمار می‌روند.

(پ) درست. سوزاندن گاز هیدروژن در موتور درون‌سوز بازدهی نزدیک به ۲۰ درصد دارد درحالی‌که اکسایش آن در سلول سوختی بازده را تا سه برابر یعنی نزدیک به ۶۰ درصد افزایش می‌دهد.

(ت) نادرست. سلول‌های سوختی انرژی شیمیایی را ذخیره نمی‌کنند؛ اما باتری‌ها می‌توانند انرژی شیمیایی را ذخیره نمایند.

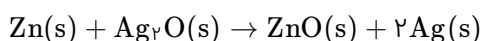
عبارت‌های "الف"، "پ" و "ت" نادرست هستند.

بررسی عبارت‌ها:

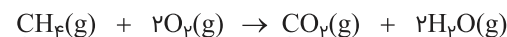
(الف) لیتیم فلز بسیار واکنش‌پذیری است و با آب به‌شدت واکنش می‌دهد؛ بنابراین در باتری لیتیومی از محلول آبی به‌عنوان الکترولیت نمی‌توان استفاده کرد. (ب) درست.

(پ) در هر تن نمک دریاچه قم بیش از ۲۰۰ گرم لیتیم وجود دارد.

(ت) همه باتری‌های دگمه‌ای از نوع لیتیومی نیستند؛ مانند باتری دگمه‌ای روی-نقره که واکنش زیر در آن انجام می‌شود.

معادله واکنش انجام‌شده در این سلول به‌صورت زیر است:

تغییر عدد اکسایش کربن در این واکنش نشان می‌دهد که به ازای اکسایش هر مول متان، ۸ مول الکترون از طریق مدار بیرونی از آند به کاتد منتقل می‌شود.

$$\text{تغییر عدد اکسایش کربن} = \frac{8 \text{ mol } e^-}{1 \text{ mol } \text{CH}_4} = 8 \text{ mol } e^- / \text{mol } \text{CH}_4$$

$$\text{جرم اکسیژن مصرفی} = \frac{2 \text{ mol } \text{O}_2}{1 \text{ mol } \text{CH}_4} \times \frac{32 \text{ g } \text{O}_2}{1 \text{ mol } \text{O}_2} = 64 \text{ g } \text{O}_2$$

محلول آندی به دلیل ورود یون‌های Zn^{2+} جداشده از تیغه روی از پتانسیل مثبت برخوردار می‌شود. از این رو کاتیون‌های Cu^{2+} به دلیل دافعه توانایی عبور از دیواره متخلخل و حرکت به سمت محل آندی را ندارند.

همچنین یون‌هایی مانند سولفات یا نیترات که توانایی عبور از دیواره متخلخل از سمت محلول کاتدی به محلول آندی را دارند، در جهت عکس نمی‌توانند جابه‌جا شوند که دلیل آن نیز دافعه میان محلول کاتدی با پتانسیل منفی و این یون است.

طبق فرض سوال، عنصر M یک فلز اصلی از جدول دوره‌ای است. از طرف دیگر فرمول اکسید این عنصر (M_2O) نشان می‌دهد که عنصر M یک فلز یک‌ظرفیتی از گروه اول (فلزهای قلیایی) است. از آنجاکه فلزهای قلیایی واکنش‌پذیری بیشتری نسبت به عنصرهای واسطه (مانند مس) دارند؛ بنابراین در واکنش مربوط به گزینه ۱، فلز مس نمی‌تواند جایگزین فلز سدیم در اکسید این ترکیب شده و آن را آزاد کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: HX ، فرمول عمومی هیدروهاالیک اسید (HCl ، HF ، HBr و HI) است. فلزهایی با E° منفی (مانند Mg)، ضمن واکنش با اسیدها جایگزین هیدروژن اسید شده و آن را به صورت گاز هیدروژن آزاد می‌کنند.

گزینه ۳: M یک فلز قلیایی است. فلزهای قلیایی به شدت با آب واکنش داده، هیدروکسید فلز و گاز هیدروژن تولید می‌کنند.

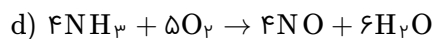
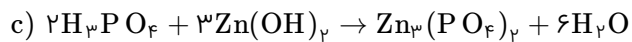
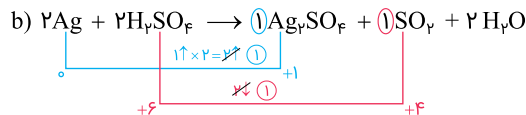
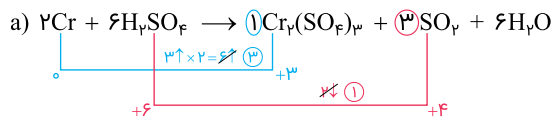
گزینه ۴: در معادله داده شده، NaX ، هالید فلز سدیم (مانند $NaCl$ و $NaBr$) و X_2 عنصر هالوژن است (مانند Cl_2 و Br_2) فلزهای قلیایی (به‌عنوان واکنش‌پذیرترین فلزها) با هالوژن‌ها (به‌عنوان واکنش‌پذیرترین نافلزها)، واکنش داده و هالید فلز قلیایی تولید می‌کنند.

$$E^\circ_{\text{سلول}} = E^\circ_{\text{کاتد}} - E^\circ_{\text{آند}}$$

باتوجه به پتانسیل‌های الکترودی داده شده، اختلاف پتانسیل کاهش استاندارد میان نیم‌واکنش‌های a و d بیشتر از بقیه است و از اتصال این دو نیم‌سلول بالاترین E° به دست می‌آید.

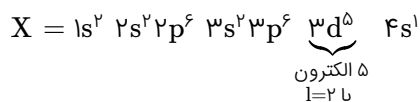
$$E^\circ (Mn - Sn) = E^\circ_{Sn} - E^\circ_{Mn} = 0/15 - (-1/18) = 1/33 V$$

واکنش‌های a و b از روش وارسی موازنه نمی‌شوند؛ بنابراین برای موازنه این واکنش از روش تغییر عدد اکسایش عنصرها استفاده می‌کنیم:

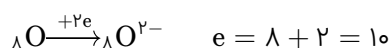

مجموع ضرایب استوکیومتری مواد در معادله d، بیشترین (برابر ۱۹) و در معادله b، کمترین (برابر ۸) است.

باتوجه به توضیحات داده شده، عنصر X در دوره چهارم جدول تناوبی جای دارد حال شروع به نوشتن آرایش الکترونی این عنصر می‌کنیم:

بنابراین عدد اتمی عنصر X برابر ۲۴ است.

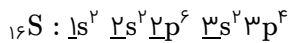

با فاصله گرفتن از هسته، انرژی الکترون‌ها افزایش و به تبع پایداری آن‌ها کاهش می‌یابد.

$${}_{63}A^{+} : \begin{cases} n + p = 63 \\ n - e = 6 \\ e = p - 1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n + p = 63 \\ n - p = 5 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n = 34 \\ p = 29 \end{cases}$$

${}_{29}A : 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^1 4s^1 \Rightarrow l = 0 = 0$ = شماره الکترون با ۷

عنصری که در تناوب ۳ و گروه ۱۶ باشد، گوگرد است:

باتوجه به آرایش الکترونی رسم‌شده، تعداد ۴ زیرلایه این عنصر از الکترون پر است؛ اما اگر تعداد زیرلایه‌های اشغال‌شده از الکترون را بخواهند، ۵ زیرلایه می‌شود.

اگر عنصری بخواهد پرتوزا باشد، اغلب $N \geq 1/5Z$ برای آن صادق است:

$$N = \frac{3}{2} \times 16 = 24$$

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: نادرست. اغلب هسته‌هایی که نسبت شمار نوترون‌ها به پروتون‌های آن‌ها برابر یا بیشتر از ۱/۵ باشد، ناپایدارند.

گزینه ۲: نادرست. ${}^3_1H$ ، درصد فراوانی برابر با ۰/۱۱۴ درصد در طبیعت دارد.

گزینه ۳: نادرست. در بین ایزوتوپ‌های هیدروژن کمترین میزان پایداری متعلق به ${}^3_1H$ است.

$$A_1 \rightarrow A_1 \text{ جرمی} = 2 \times A_1 \text{ اتمی} = 2 \times 20 = 40$$

$$A_2 \text{ شمار نوترون} = A_1 \text{ شمار نوترون} + 10 = 20 + 10 = 30$$

$${}_{20}A_2 \rightarrow \begin{cases} A_2 \text{ اتمی} = A_1 \text{ اتمی} = 20 \\ A_2 \text{ جرمی} = A_1 \text{ اتمی} + A_2 \text{ شمار نوترون} = 20 + 30 = 50 \end{cases}$$

باتوجه به اینکه به ازای هر ایزوتوپ A_1 ، سه ایزوتوپ A_2 در طبیعت یافت می‌شود؛ یعنی اگر فراوانی ایزوتوپ A_1 را برابر x فرض کنیم، فراوانی ایزوتوپ A_2 ، $3x$ خواهد بود.

$$x + 3x = 4x = 100 \Rightarrow F_1 = x = 25, F_2 = 3x = 75$$

$$\text{جرم اتمی میانگین} = \frac{F_1 M_1 + F_2 M_2}{F_1 + F_2} = \frac{25 \times 40 + 75 \times 50}{100} = 47.5$$

$${}_{56}X^{2+} : \begin{cases} p + n = 56 \\ p = e + 2 \\ n - e = 6 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n + e = 54 \\ n - e = 6 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n = 30 \\ p = 26 \\ e = 24 \end{cases}$$

پس عنصر X همان ${}_{26}Fe$ است. با نوشتن آرایش الکترونی آن می‌توان به جایگاه آن در جدول تناوبی و به تبع، گروه آن دست یافت.

$${}_{26}Fe : 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^6 4s^2 \Rightarrow \text{گروه هشتم}$$

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: هیدروژن دارای سه ایزوتوپ طبیعی است ولی ایزوتوپ ${}^3H$ ناپایدار است.

گزینه ۲: منیزیم دارای سه ایزوتوپ طبیعی و پایدار است.

گزینه ۳: کلر دارای دو ایزوتوپ طبیعی و پایدار است.

گزینه ۴: لیتیم دارای دو ایزوتوپ طبیعی و پایدار است.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: نادرست.

$$n^2 \times 2 = \text{حداکثر گنجایش الکترونی برای هر لایه با عدد کوانتومی اصلی } n$$

$$n = \text{تعداد زیرلایه برای لایه‌ای با عدد کوانتومی اصلی } n$$

$$18 = 2 \times 3^2 = \text{حداکثر گنجایش الکترون برای لایه سوم (} n = 3 \text{)}$$

$$6 = \frac{18}{3} = \text{تعداد زیرلایه برای لایه سوم (} n = 3 \text{)}$$

$$32 = 2 \times 4^2 = \text{حداکثر گنجایش الکترون برای لایه چهارم (} n = 4 \text{)}$$

$$8 = \frac{32}{4} = \text{تعداد زیرلایه برای لایه چهارم (} n = 4 \text{)}$$

گزینه ۲: درست.

$$2 + 4l = \text{حداکثر گنجایش الکترون برای یک زیرلایه با عدد کوانتومی فرعی } l$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 2 \times 4^2 = 32 = \text{حداکثر گنجایش الکترون در لایه چهارم (} n = 4 \text{)} \\ 4 \times (3) + 2 = 14 = \text{حداکثر گنجایش الکترون در زیرلایه چهارم (} l = 3 \text{)} \end{cases} \Rightarrow 32 - 14 = 18$$

$$18 = 4 \times (4) + 2 = \text{حداکثر گنجایش الکترون در زیرلایه پنجم (} l = 4 \text{)}$$

گزینه ۳: نادرست. در هنگام پر شدن زیرلایه‌ها از الکترون، زیرلایه ns نسبت به زیرلایه $d(n-1)$ (در صورت وجود) زودتر پر می‌شود (زیرا مقدار انرژی کمتری دارد و پایدارتر است). همچنین در هنگام خالی شدن آن‌ها از الکترون نیز زیرلایه ns زودتر خالی می‌شود، زیرا پس از گرفتن الکترون در فاصله دورتری نسبت به هسته قرار می‌گیرد.

گزینه ۴: نادرست. زیرلایه‌ای که حداکثر گنجایش آن برابر ۶ الکترون است، زیرلایه p می‌باشد و برای اتمی که آرایش الکترونی آن به زیرلایه s ختم شود، شمار الکترون‌های لایه ظرفیت برابر مجموع تعداد الکترون‌های زیرلایه p و s در آخرین لایه الکترونی است.

به طور کلی سیکلو آلکان‌ها و آلکن‌های هم‌کربن با یکدیگر ایزومر می‌باشند. در مورد سیکلو هگزان و ۲-هگزن می‌توان گفت هر دوی آن‌ها دارای فرمول مولکولی C_6H_{12} می‌باشند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: باتوجه به اینکه ۲-هگزن ترکیبی سیرنشده و سیکلو هگزان ترکیبی سیرشده است، واکنش‌پذیری ۲-هگزن بیشتر است.

گزینه ۳: هر دو مولکول آلکن بوده و در ساختار خود پیوند دوگانه دارند و ترکیب سیرنشده محسوب می‌شوند.

گزینه ۴: هر چند در سیکلو هگزان و بنزن، اتم‌های کربن حلقه شش ضلعی تشکیل می‌دهند اما بنزن برخلاف سیکلو هگزان سیرنشده است.

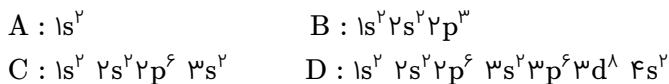
فرمول عمومی آلکن‌ها به صورت C_nH_{2n} است.

$$\text{جرم مولی} = 12n + 2n = 14n$$

$$\frac{\text{جرم آلکن}}{14n} = \frac{881/25}{1410} \Rightarrow n = \frac{1410 \times 17/5}{14 \times 881/25} = 2 \Rightarrow C_2H_4$$

گرمای آزاد شده

آرایش الکترونی هریک از این عناصر به صورت زیر است:

عنصر D یک عنصر واسطه از دوره ۴ و گروه ۱۰ جدول تناوبی است. واکنش‌پذیری این عنصر از عنصر A (که گاز نجیب هلیوم است) بیشتر و از عنصر C (که یک فلز قلیایی خاکی است) کمتر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

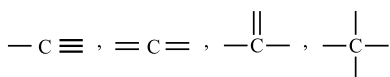
گزینه ۱: عنصر A همان گاز نجیب هلیوم است. مقدار ناچیزی از آن در هوا و مقدار بیشتری در لایه‌های زیرین پوسته زمین وجود دارد. از این رو منابع زمینی آن از هواکره سرشارتر و برای تولید هلیوم در مقیاس صنعتی مناسب‌ترند.

گزینه ۲: یون پایدار عنصر B به صورت B^{3-} و یون پایدار C به صورت C^{2+} است. هریک از این یون‌ها آرایش الکترونی گاز نئون را کسب کرده‌اند (نه گاز آرگون!). و فرمول ترکیب این دو عنصر به صورت C_3B_2 است.

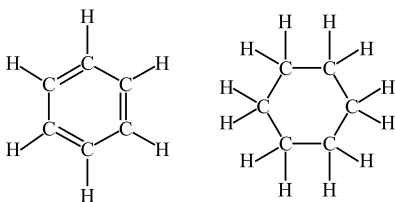
گزینه ۳: عنصر C و D هر دو فلز هستند؛ بنابراین شبکه بلوری آن‌ها شامل آرایش منظمی از کاتیون‌ها در دریایی از الکترون‌های غیرمستقر است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) اتم کربن به چهار صورت زیر می‌تواند تشکیل پیوند کووالانسی دهد.

ت) ساختارهای حلقوی زیر هم از جمله هیدروکربن‌های سازنده نفت خام هستند.

اول درصد جرمی کربن را در پنتان (C_5H_{12}) حساب می‌کنیم:

$$\text{درصد جرمی کربن} = \frac{\text{جرم کربن}}{\text{جرم پنتان}} \times 100 = \frac{5 \times 12}{72} \times 100 = \frac{60}{72} \times 100 = \frac{6000}{72}\%$$

درصد جرمی کربن در آلکین موردنظر $5/55$ واحد بیشتر از این عدد است. از آنجاکه می‌دانیم $\frac{a}{q} = \frac{a}{\bar{a}}$ پس می‌توانید عدد $5/55$ را به صورت $10^+ \times 5/555$ یا $10^1 \times \frac{5}{9}$ یا $\frac{50}{9}$ در نظر بگیریم. بنابراین درصد جرمی کربن در آلکین برابر است با:

$$\frac{6000}{72} + \frac{50}{9} = \frac{6000}{72} + \frac{50 \times 8}{9 \times 8} = \frac{6400}{72}$$

از طرفی می‌دانیم درصد جرمی کربن در آلکین C_nH_{2n-2} برابر است با:

$$\text{درصد جرمی کربن در } C_nH_{2n-2} = \frac{12n}{14n-2} \times 100$$

بنابراین با مساوی قرار دادن این دو می‌توانیم n را بیابیم:

$$\frac{12n}{14n-2} \times 100 = \frac{6400}{72} \Rightarrow \frac{9}{72} \times \frac{12}{14} n = \frac{64}{14n-2} \Rightarrow 27n = 28n - 4 \Rightarrow n = 4$$

بنابراین فرمول آلکین موردنظر C_4H_6 است.

گام ۱: فرمول مولکولی پنتن و هپتان، C_5H_{10} و C_7H_{16} است و جرم مولی آن‌ها به ترتیب ۷۰ و ۱۰۰ گرم بر مول می‌باشد. فرمول درصد جرمی کربن در مخلوط هم به شکل زیر است:

$$\text{درصد جرمی C} = \frac{(\text{درصد جرمی C در پنتن} \times \text{جرم پنتن}) + (\text{درصد جرمی C در هپتان} \times \text{جرم هپتان})}{\text{جرم پنتن} + \text{جرم هپتان}}$$

گام ۲: جای‌گذاری اعداد به جای مولفه‌های خود:

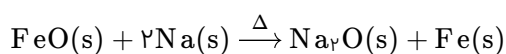
$$\text{درصد جرمی C} = \frac{(m \times \frac{5 \times 12 \times 100}{70}) + (25 \times \frac{7 \times 12}{100} \times 100)}{25 + m} = 85 \Rightarrow \frac{600m + 2100}{25 + m} = 85 \Rightarrow m = 35$$

بررسی عبارت‌ها:

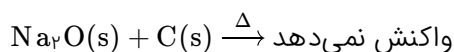
(الف) درست. هرچه واکنش‌پذیری فلزی بیشتر باشد، استخراج آن فلز دشوارتر است.

(ب) درست.

(پ) نادرست. به‌طور کلی در هر واکنش شیمیایی که به‌طور طبیعی انجام می‌شود واکنش‌پذیری فرآورده‌ها از واکنش‌دهنده‌ها کمتر است. از آنجاکه واکنش FeO با Na به‌طور طبیعی انجام می‌شود بنابراین واکنش‌پذیری فرآورده‌ها از واکنش‌دهنده‌ها کمتر است.

(ت) نادرست. واکنش $Na_2O(s)$ و $C(s)$ به‌طور طبیعی انجام نمی‌شود بنابراین واکنش‌پذیری واکنش‌دهنده‌ها از فرآورده‌ها کمتر است.

فلز آهن در سطح جهان بیشترین مصرف سالانه را در بین صنایع گوناگون دارد. شناسایی و استخراج آن از سطح زمین موضوع با اهمیتی است. بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه ۱: نادرست. وجود نمونه‌هایی از فلز نقره در طبیعت گزارش شده است.
گزینه ۲: نادرست. تنها فلز طلا به شکل کلوخه‌ها یا رگه‌های زرد لابه‌لای خاک یافت می‌شود.
گزینه ۳: نادرست. آهن اغلب در طبیعت به شکل اکسید یافت می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه ۱: نادرست. واکنش‌پذیری عنصر سدیم از آلومینیم بیشتر است، لذا شرایط نگهداری دشوارتری نیز دارد.
گزینه ۲: نادرست. واکنش‌پذیری پتاسیم بیشتر از سدیم است، لذا تمایل به تبدیل شدن به ترکیب در پتاسیم بیشتر از سدیم است.
گزینه ۳: نادرست. واکنش‌پذیری فلزات قلیایی (گروه اول جدول تناوبی) از فلزات قلیایی خاکی (گروه دوم جدول تناوبی) بیشتر است.

پیشرفت صنعت الکترونیک بر اجزایی مبتنی است که از موادی به نام نیمه‌رساناها ساخته می‌شوند.

از برهان خلف استفاده می‌کنیم. فرض کنید $\frac{6}{a}$ عددی گویا باشد، آنگاه $\frac{6}{a} = a$ هم عددی گویا است، اما می‌دانیم a عددی گنگ است. از این تناقض نتیجه می‌گیریم $\frac{6}{a}$ عددی گنگ است. بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه "۱":

$$a = 3\sqrt{2}, \quad b = 2\sqrt{2} \Rightarrow 2a - 3b = 6\sqrt{2} - 6\sqrt{2} = 0 \quad \times$$

گزینه "۲":

$$a = 2\sqrt{2}, \quad b = \sqrt{2} \Rightarrow a^b = (2\sqrt{2})^{\sqrt{2}} = 2^2 = 4 \quad \times$$

گزینه "۳":

$$a = \sqrt{2} + 1, \quad b = \sqrt{2} \Rightarrow \frac{a-1}{b} = \frac{\sqrt{2} + 1 - 1}{\sqrt{2}} = 1 \quad \times$$

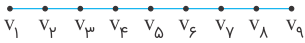
فرض کنید a عددی طبیعی باشد به طوری که $a^2 = p + 9$. در این صورت:

$$p = a^2 - 9 \Rightarrow p = (a - 3)(a + 3)$$

$$\frac{p}{a+3 > 1} \rightarrow \begin{cases} a - 3 = 1 \\ p = a + 3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a = 4 \\ p = 7 \end{cases}$$

بنابراین $p + 9$ فقط به ازای $p = 7$ برابر مربع یک عدد طبیعی است.

گراف P_9 به شکل زیر است:

نکته: تعداد مسیرهای به طول m در گراف P_n برابر است با: " $n - m$ "
بنابراین تعداد مسیرهای به طول ۳ در P_9 برابر ۶ خواهد بود.
این مسیرها عبارتند از:

- ۱) v_1, v_2, v_3, v_4 ۲) v_2, v_3, v_4, v_5
 ۳) v_3, v_4, v_5, v_6 ۴) v_4, v_5, v_6, v_7
 ۵) v_5, v_6, v_7, v_8 ۶) v_6, v_7, v_8, v_9

مطابق نمودار گراف P_6 داریم:

هر ۶ عضو و ۵ عضوی که از مجموعه رئوس P_6 انتخاب شود، کل شکل را احاطه می‌کند. پس تعداد آن‌ها به صورت زیر است:

$$\binom{6}{6} = 1 \text{ : با ۶ عضوی برابر است با: } ۱$$

$$\binom{6}{5} = 6 \text{ : با ۵ عضوی برابر است با: } ۶$$

۳) همچنین هر ۴ عضوی که انتخاب کنیم نیز کل شکل را احاطه می‌کند، مگر در دو حالت $\{a, b, c, d\}$ و $\{f, e, d, c\}$. پس تعداد کل مجموعه‌های

$$\binom{6}{4} - 2 = 13 \text{ : با ۴ عضوی برابر است با: } ۱۳$$

بنابراین در کل تعداد مجموعه‌های احاطه‌گر حداقل ۴ عضوی برابر است با: $۱ + ۶ + ۱۳ = ۲۰$

روش اول:

ابتدا باقی‌مانده ۱۹ بر ۷، یعنی ۵ را برای پایه در نظر می‌گیریم:

$$19^{19} \equiv 5^{19} \pmod{7} ?$$

$$(5^2 \equiv 4 \pmod{7})^9 \Rightarrow 5^{18} \equiv 4^9 \pmod{7} \xrightarrow{\times 5} 5^{19} \equiv 5 \times 4^9 \pmod{7}$$

$$(4^3 \equiv 1 \pmod{7})^6 \Rightarrow 4^{18} \equiv 1 \pmod{7} \xrightarrow{\times 5} 5 \times 4^{18} \equiv 5 \pmod{7}$$

و این یعنی باقی‌مانده ۵ بر ۷ برابر است.

روش دوم:

طبق قضیه فرما داریم:

$$(5^6 \equiv 1 \pmod{7})^3 \Rightarrow 5^{18} \equiv 1 \pmod{7} \xrightarrow{\times 5} 5^{19} \equiv 5 \pmod{7}$$

در گراف ساده بین دو رأس بیشتر از یک یال وجود ندارد، روی یال‌ها جهت نداریم و هیچ رأسی دارای طوقه نیست. لذا گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ ساده نیستند.

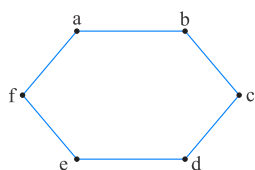
گراف P_γ به صورت زیر است، در گراف P_γ مقدار $p = \gamma$ و $\Delta = 2$ است؛ لذا $\gamma \geq \left\lceil \frac{p}{\Delta + 1} \right\rceil = 3$ داریم: $\gamma \geq \left\lceil \frac{\gamma}{2 + 1} \right\rceil = 3$

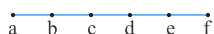
از طرفی مجموعه $D = \{V_2, V_4, V_6\}$ یک مجموعه احاطه‌گر است، پس $\gamma \leq 3$ است؛ پس باتوجه به $\gamma \geq 3$ و $\gamma \leq 3$ مقدار $\gamma = 3$ به دست می‌آید؛ یعنی عدد احاطه‌گری P_γ برابر با ۳ خواهد بود.

بررسی گزینه‌ها:

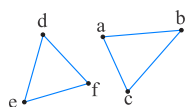
گزینه "۱": گراف C_6 بیش از یک مجموعه احاطه‌گر مینیمم دارد. به طور مثال: $\{b, e\}$ ، $\{a, d\}$ و ...

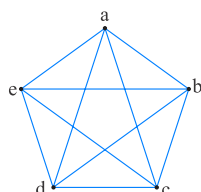
گزینه "۲": در گراف P_6 مطابق شکل، فقط یک مجموعه احاطه‌گر مینیمم داریم و آن مجموعه $\{b, e\}$ است.

گزینه "۳": گراف K_2 منتظم ناهمبند مرتبه ۶، بیش از یک مجموعه احاطه‌گر مینیمم دارد. مانند: $\{b, e\}$ ، $\{a, d\}$ و ...

گزینه "۴": گراف کامل K_5 نیز بیش از یک مجموعه احاطه‌گر مینیمم دارد. مانند: $\{a\}$ ، $\{b\}$ و ...

بنابر فرض:

$$\begin{cases} a = 3q_1 + 1 \\ a = 8q_2 + 7 \end{cases}$$

اکنون می‌نویسیم:

$$\begin{cases} 8a = 24q_1 + 8 \\ 3a = 24q_2 + 21 \end{cases}$$

با کم کردن برابری‌های بالا به دست می‌آید:

$$5a = 24(q_1 - q_2) - 13 = 24(q_1 - q_2) - 13 + 24 - 24$$

$$= 24(\underbrace{q_1 - q_2 - 1}_q) - 13 + 24 = 24q + 11$$

چون سمت چپ برابری $5a = 24q + 11$ بر ۵ بخش‌پذیر است، پس سمت راست هم باید بر ۵ بخش‌پذیر باشد، لذا q به فرم $5k + 1$ است:

$$5a = 24(5k + 1) + 11 = 24 \times 5k + 35 \Rightarrow a = 24k + 7$$

یعنی باقی‌مانده a بر ۲۴ برابر ۷ است.

گزینه ۳

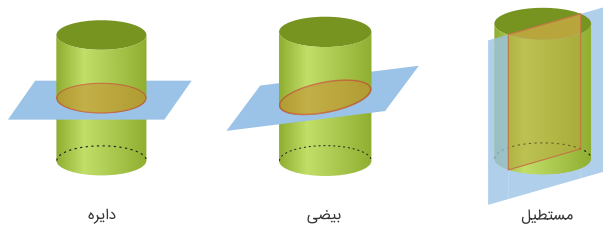
۸۰

معادلهٔ هم‌نهشتی $ax \equiv b \pmod{m}$ دارای جواب است، اگر و فقط اگر $(a, m) | b$. گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:گزینه ۱: $3x \equiv 4 \pmod{4}$, $(3, 4) = 1 | 4 \Rightarrow$ جواب دارد.گزینه ۲: $4x \equiv 18 \pmod{4}$, $(4, 4) = 4 | 18 \Rightarrow$ جواب ندارد.گزینه ۳: $6x \equiv 11 \pmod{4}$, $(6, 4) = 2 \nmid 11 \Rightarrow$ جواب ندارد.گزینه ۴: $5x \equiv 1 \pmod{4}$, $(5, 4) = 1 | 1 \Rightarrow$ جواب دارد.

گزینه ۱

۸۱

از تقاطع یک صفحه با استوانه مطابق شکل‌های زیر، دایره، بیضی یا مستطیل ساخته می‌شود:

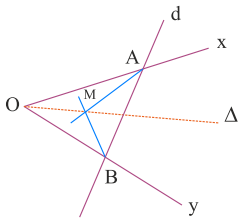
دایره

بیضی

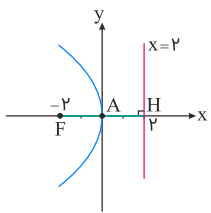
مستطیل

بنابراین تنها دوتا از شکل‌های گفته شده ساخته می‌شوند.

فرض می‌کنیم نیمسازهای دو زاویه OAB و OBA یکدیگر را در نقطه M قطع کنند.

می‌دانیم نیمسازهای زاویه‌های داخلی هر مثلث هم‌مس‌اند؛ بنابراین نقطه M روی نیمساز زاویه O نیز است؛ پس مکان هندسی نقطه M خط Δ نیمساز زاویه xOy است.

اولاً از آنجا که خط هادی قائم است، سهمی افقی می‌باشد. از F خطی را بر هادی عمود می‌کنیم تا نقطه H به دست آید. نقطه A یعنی رأس سهمی وسط FH است، پس مطابق شکل $A(0,0)$ و در نتیجه فاصله کانونی سهمی $a = AF = AH = 2$. چون دهانه سهمی روبه‌چپ باز می‌شود، داریم:

$$y^2 = -4ax \Rightarrow y^2 = -8x$$

حال مختصات گزینه‌ها را در معادله سهمی قرار می‌دهیم.

از بین گزینه‌ها فقط مختصات $(-2, 4)$ در این معادله صدق می‌کند. زیرا:

$$(4)^2 = -8(-2) \Rightarrow 16 = 16$$

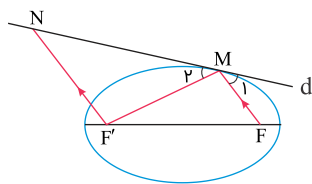
نکته: در معادله گسترده دایره به صورت $x^2 + y^2 + ax + by + c = 0$ مرکز دایره برابر با $O(\frac{-a}{2}, \frac{-b}{2})$ و شعاع دایره برابر با $r = \frac{1}{2}\sqrt{a^2 + b^2 - 4c}$ است.

$$x^2 + y^2 - 4y - 12 = 0 \Rightarrow \begin{cases} O'(0, 2) \\ r' = 4 \end{cases}$$

دو دایره، سه مماس مشترک دارند، پس مماس خارجی هستند و $4\sqrt{2}$ اندازه مماس مشترک خارجی آن‌ها است:

$$4\sqrt{2} = \sqrt{4rr'} \Rightarrow 4\sqrt{2} = \sqrt{16r} \Rightarrow 4\sqrt{2} = 4\sqrt{r} \Rightarrow r = 2$$

از نمادگذاری شکل زیر استفاده می‌کنیم. چون d در نقطه M مماس بر بیضی است، پس:

$$\hat{M}_1 = \hat{M}_2 \quad (1)$$

از طرف دیگر $MF \parallel NF'$ و NM مورب است، پس:

$$\hat{N} = \hat{M}_1 \quad (2)$$

از برابری‌های (۱) و (۲) به دست می‌آید:

$$\hat{N} = \hat{M}_2 \Rightarrow \text{مثلث } F'MN \text{ متساوی‌الساقین است.} \Rightarrow MF' = NF' \quad (3)$$

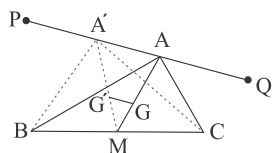
از طرف دیگر $MF + MF' = 2a = 6$ ، $MF = 2$ و $MF' = 4$ ، بنابراین:

$$2 + MF' = 6 \Rightarrow MF' = 4 \quad (4)$$

از برابری‌های (۳) و (۴) به دست می‌آید:

$$NF' = 4$$

میانۀ AM را رسم کرده و فرض می‌کنیم نقطه G مرکز ثقل مثلث ABC است. پس $AG = 2GM$. حال اگر نقطه A به نقطه A' منتقل شود، $A'M$ میانۀ مثلث $A'BC$ و G' مرکز ثقل آن است، به طوری که $A'G' = 2G'M$.

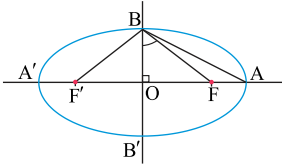
$$\frac{MG}{GA} = \frac{MG'}{G'A'} \xrightarrow{\text{عکس تالس}} GG' \parallel AA' \Rightarrow GG' \parallel PQ$$

پس مکان هندسی نقطه G ، پاره‌خطی به موازات PQ است.

تذکر: طول پاره‌خط مکان هندسی نقطه G ، $\frac{1}{3}$ طول پاره‌خط PQ است.

از نمادگذاری شکل زیر استفاده می‌کنیم. بنابر فرض مسئله: $\frac{S_{OAB}}{S_{FBB'}} = ۳$

دو مثلث OAB و FBB' در ارتفاع OB مشترک هستند، پس نسبت مساحت آن‌ها برابر نسبت قاعده‌های نظیر این ارتفاع است:

$$\frac{S_{OAB}}{S_{FBB'}} = \frac{a}{2c} = ۳ \Rightarrow \frac{c}{a} = \frac{1}{6}$$

یعنی $e = \frac{1}{6}$

نکته: در معادله گسترده دایره به صورت $x^2 + y^2 + ax + by + c = 0$ مرکز دایره برابر با $O(\frac{-a}{2}, \frac{-b}{2})$ و شعاع دایره برابر با $r = \frac{1}{2}\sqrt{a^2 + b^2 - 4c}$ است.

زمانی که وتر مشترک عمودمنصف خط‌المركزین باشد، دو دایره، شعاع‌های هم‌اندازه دارند. پس مماس مشترک خارجی دو دایره با خط‌المركزین موازی است و فاصله آن‌ها از هم برابر شعاع می‌باشد.

$$x^2 + y^2 - 4x + 4y + 7 = 0 \Rightarrow \begin{cases} O'(2, -2) \\ r' = 1 = r \end{cases}$$

$$\Rightarrow \text{معادله خط‌المركزین: } \begin{cases} O'(2, -2) \\ O(-1, -6) \end{cases} \Rightarrow m = \frac{-2 + 6}{2 + 1} = \frac{4}{3}$$

$$\Rightarrow y + 2 = \frac{4}{3}(x - 2) \Rightarrow 3y + 6 = 4x - 8 \Rightarrow 3y - 4x = -14$$

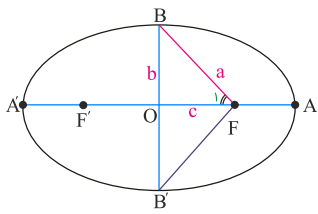
پس معادله مماس‌های مشترک خارجی به صورت $3y - 4x = k$ است که فاصله آن‌ها از خط‌المركزین باید عدد ۱ باشد. درنتیجه:

$$1 = \frac{|-k - 14|}{\sqrt{3^2 + (-4)^2}} \Rightarrow |k + 14| = 5 \Rightarrow \begin{cases} k = -9 \\ k = -19 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \text{معادله مماس‌های مشترک خارجی: } \begin{cases} 3y - 4x = -9 \\ 3y - 4x = -19 \end{cases}$$

$$\frac{|AA'|}{|BB'|} = \sqrt{\delta} \Rightarrow \frac{2a}{2b} = \sqrt{\delta} \Rightarrow \left(\frac{a}{b}\right)^2 = \delta \Rightarrow \left(\frac{b}{a}\right)^2 = \frac{1}{\delta}$$

$$e = \frac{c}{a} = \sqrt{1 - \left(\frac{b}{a}\right)^2} = \sqrt{1 - \frac{1}{\delta}} = \frac{2}{\sqrt{\delta}} = 2 \times \frac{1}{\sqrt{\delta}}$$

$$AA' = 2BB' \Rightarrow 2a = 2(2b) \Rightarrow a = 2b \quad (1)$$

$$\triangle OBF : \sin \hat{F}_1 = \frac{OB}{BF} \Rightarrow \sin \hat{F}_1 = \frac{b}{a}$$

$$\xrightarrow{(1)} \sin \hat{F}_1 = \frac{b}{2b} = \frac{1}{2} \Rightarrow \hat{F}_1 = 30^\circ \Rightarrow B\hat{F}B' = 2\hat{F}_1 = 60^\circ$$

مرکز مشاوره تحصیلی
علیرضا افشار

راه حل اول:

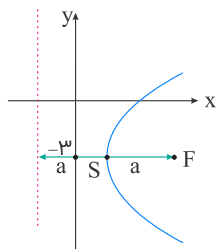
ابتدا مختصات کانون و فاصله کانونی سهمی را می‌یابیم.

$$(y + 3)^2 = 12(x - 1)$$

$$S(1, -3), \quad 4a = 12 \Rightarrow a = 3$$

باتوجه به معادله سهمی دهانه آن به سمت راست است. برای مختصات کانون از رأس به اندازه ۳ واحد به سمت راست حرکت می‌کنیم.

$$S(1, -3) \Rightarrow F(4, -3)$$

مرکز دایره مورد نظر $(4, -3)$ و شعاع آن $2a = 6$ است. معادله دایره را می‌نویسیم:

$$(x - 4)^2 + (y + 3)^2 = 6^2$$

برای به دست آوردن محل تلاقی، دستگاه زیر را حل می‌کنیم.

$$\begin{cases} (y + 3)^2 = 12(x - 1) \\ (x - 4)^2 + (y + 3)^2 = 6^2 \end{cases} \Rightarrow (x - 4)^2 + 12(x - 1) = 6^2$$

$$\Rightarrow x^2 + 4x - 32 = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 4 \quad \checkmark \\ x = -8 \quad \text{غ.ق.ق} \end{cases}$$

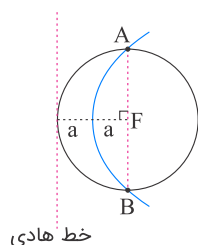
$$x = 4 \Rightarrow (y + 3)^2 = 12(4 - 1) \Rightarrow \begin{cases} y + 3 = 6 \Rightarrow y = 3 \\ y + 3 = -6 \Rightarrow y = -9 \end{cases}$$

$$A(4, 3), B(4, -9) \Rightarrow AB = 12$$

راه حل دوم:

در شکل زیر AB وتر کانون است و می‌دانیم:

$$AB = 4a \Rightarrow AF = 2a$$

فاصله کانون تا خط هادی نیز برابر $2a$ است، پس دایره‌ای به مرکز کانون سهمی و مماس بر خط هادی آن، سهمی را در نقاط A و B قطع می‌کند. بنابراین:

$$(y + 3)^2 = 12(x - 1)$$

$$4a = 12 \Rightarrow a = 3$$

$$AB = 4a = 12$$

بار اول آزاد است که هر عددی بیاید اما بار دوم باید عددی متفاوت از بار اول بیاید که احتمال آن $\frac{۵}{۶}$ است و بار سوم باید عددی متفاوت با دو بار اول بیاید که احتمال آن $\frac{۴}{۶}$ است:

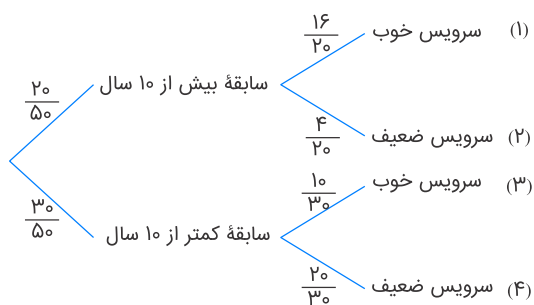
$$P = 1 \times \frac{۵}{۶} \times \frac{۴}{۶} = \frac{۵}{۹}$$

در پرتاب دو تاس تعداد فضای نمونه‌ای برابر ۳۶ است فضای مساعد به صورت جفت‌های زیر است:

$$A = \{(۶, ۴), (۶, ۵), (۶, ۶), (۵, ۵), (۵, ۶), (۴, ۶)\}$$

پس: $P = \frac{۶}{۳۶} = \frac{۱}{۶}$

$$P(\text{ساختن مثلث}) = 1 - P(\text{مثلثی ساخته نشود}) = 1 - \frac{\binom{۳}{۳} + \binom{۴}{۳}}{\binom{۹}{۳}} = 1 - \frac{۵}{۸۴} = \frac{۷۹}{۸۴}$$

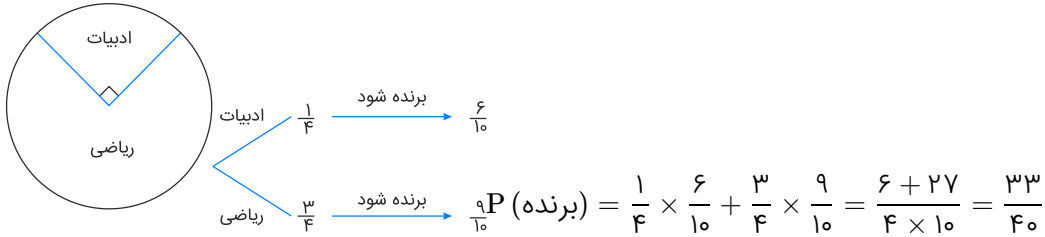
$$P = \frac{P(\text{شاخه ۱})}{P(\text{شاخه ۱}) + P(\text{شاخه ۳})} = \frac{\frac{۲۰}{۵۰} \times \frac{۱۶}{۲۰}}{\frac{۲۰}{۵۰} \times \frac{۱۶}{۲۰} + \frac{۳۰}{۵۰} \times \frac{۱۰}{۳۰}}$$

$$= \frac{\frac{۱۶}{۵۰}}{\frac{۱۶}{۲۶}} = \frac{۸}{۱۳}$$

احتمال اینکه عقربه ریاضی را نشان بدهد، $\frac{۳}{۴}$ و احتمال اینکه ادبیات را نشان بدهد، $\frac{۱}{۴}$ است.

اگر $A \subset B$ ، آنگاه $P(B - A) = P(B) - P(A)$

راه حل اول:

$$P(A' \cup B') = 0/8 \Rightarrow P((A \cap B)') = 0/8 \Rightarrow P(A \cap B) = 0/2$$

$$P(A \cup B') = 0/6 \Rightarrow P(A) + P(B') - P(A \cap B') = P(A) + P(B') - P(A) + P(A \cap B) = 0/6$$

$$\Rightarrow P(B') + 0/2 = 0/6 \Rightarrow P(B') = 0/4 \Rightarrow P(B) = 0/6$$

$$P(A' \cup B) = 0/7 \Rightarrow P(A') + P(B) - P(B \cap A') = 0/7$$

$$\Rightarrow P(A') + P(B) - P(B) + P(A \cap B) = 0/7$$

$$\Rightarrow P(A') + 0/2 = 0/7 \Rightarrow P(A') = 0/5 \Rightarrow P(A) = 0/5$$

$$P(A' \cap B') = P((A \cup B)') = 1 - P(A \cup B)$$

$$= 1 - (P(A) + P(B) - P(A \cap B)) = 1 - (0/5 + 0/6 - 0/2) = 0/1$$

راه حل دوم:

$$P(B \cap A') = 1 - P(B' \cup A) = 1 - 0/6 = 0/4$$

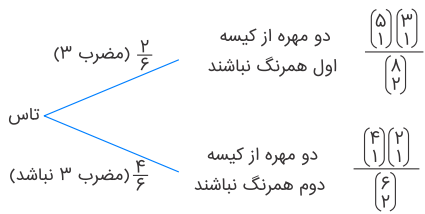
$$P(A \cap B') = 1 - P(A' \cup B) = 1 - 0/7 = 0/3$$

$$P(A \cap B) = 1 - P(A' \cup B') = 1 - 0/8 = 0/2$$

$$P(A' \cap B') = 1 - P(A \cup B) = 1 - [P(A - B) + P(B - A) + P(A \cap B)]$$

$$= 1 - [0/3 + 0/4 + 0/2] = 0/1$$

$$P = \frac{2}{6} \times \frac{\binom{5}{1}\binom{3}{1}}{\binom{8}{2}} + \frac{4}{6} \times \frac{\binom{4}{1}\binom{2}{1}}{\binom{6}{2}} = \frac{1}{3} \times \frac{5 \times 3}{28} + \frac{2}{3} \times \frac{4 \times 2}{15}$$

$$= \frac{5}{28} + \frac{16}{45} = \frac{225 + 448}{1260} = \frac{673}{1260}$$

مهره اول در حل مسئله تأثیری ندارد.

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{\binom{5}{2}}{\binom{11}{2}} = \frac{5 \times 4}{\frac{11 \times 10}{2}} = \frac{2}{11}$$

فرض می‌کنیم A پیشامد آمدن مجموع فرد در پرتاب سه تاس و B پیشامد آمدن حداقل یک ۲ باشد، پس می‌خواهیم $P(B|A)$ را حساب کنیم:

$$P(B|A) = \frac{P(B \cap A)}{P(A)}$$

ابتدا $P(A)$ را حساب می‌کنیم. برای اینکه مجموع فرد شود، لازم است هر سه تاس فرد بیاید و یا دو تاس زوج و یکی فرد باشد؛ پس:

$$P(A) = \frac{(3 \times 3 \times 3) + \left(\binom{3}{2} \times \binom{3}{1} \times 3! + \binom{3}{1} \times \binom{3}{2} \times \frac{3!}{2!} \right)}{216}$$

$$= \frac{27 + (54 + 27)}{216} = \frac{108}{216}$$

برای محاسبه $P(A \cap B)$ یعنی احتمال مجموع فرد و حداقل یک تاس ۲، هر کدام از حالات یک ۲ و یا دو عدد ۲ را جداگانه حساب می‌کنیم:

$$P(A \cap B) = \frac{1 \times 2 \times 3 \times 3! + 1 \times 3 \times 3}{216} = \frac{45}{216}$$

پس:

$$P(B|A) = \frac{\frac{45}{216}}{\frac{108}{216}} = \frac{5}{12}$$

با صفر قرار دادن مخرج، مجانب‌های قائم را می‌یابیم:

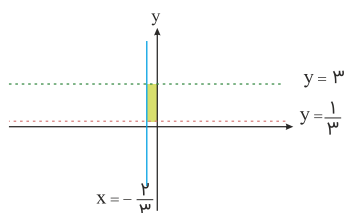
$$2x + \sqrt{x^2 + x + 2} = 0 \Rightarrow \sqrt{x^2 + x + 2} = -2x \xrightarrow{x \leq 0}$$

$$x^2 + x + 2 = 4x^2 \Rightarrow 3x^2 - x - 2 = 0 \Rightarrow x = 1 \text{ و } x = -\frac{2}{3} \xrightarrow{x \leq 0} x = -\frac{2}{3} \text{ مجانب قائم}$$

برای تعیین مجانب افقی از تابع در $x \rightarrow \pm\infty$ حد می‌گیریم:

$$\lim_{x \rightarrow \pm\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{2x - \sqrt{x^2}}{2x + \sqrt{x^2}} = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{2x - |x|}{2x + |x|}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2x - |x|}{2x + |x|} = \frac{2x - x}{2x + x} = \frac{1}{3} \Rightarrow y = \frac{1}{3} \\ \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{2x - |x|}{2x + |x|} = \frac{2x + x}{2x - x} = 3 \Rightarrow y = 3 \text{ مجانب افقی} \end{cases}$$

مساحت مستطیل برابر با:

$$S = \frac{2}{3} \left(3 - \frac{1}{3} \right) = \frac{16}{9}$$

گزینه ۱ درست است.

$$2 \cos x (\cos x - \sin x) = 1 \Rightarrow 2 \cos^2 x - 2 \cos x \sin x - 1 = 0$$

$$\Rightarrow 2 \cos x \sin x = 2 \cos^2 x - 1 \Rightarrow \sin 2x = \cos 2x \Rightarrow \tan 2x = 1$$

$$\Rightarrow 2x = k\pi + \frac{\pi}{4} \xrightarrow{\div 2} x = \frac{k\pi}{2} + \frac{\pi}{8}$$

ریشه‌های مخرج $x = 2$ و $x = \pm 1$ است ولی $x = \pm 1$ ریشه‌های صورت هستند و مجانب قائم نخواهند بود، پس تابع f یک مجانب قائم دارد. باتوجه به دامنه تابع که برابر $(2, +\infty)$ است، مجانب افقی را تعیین می‌کنیم:

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = 1 + 0 \Rightarrow y = 1 \text{ مجانب افقی}$$

دقت کنید $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x)$ وجود ندارد.

تابع را ساده‌تر می‌کنیم:

$$f(x) = \frac{x}{\frac{x-2+x-1}{(x-1)(x-2)}} = \frac{x}{\frac{2x-3}{(x-1)(x-2)}} \Rightarrow f(x) = \frac{x(x-1)(x-2)}{2x-3}$$

در نتیجه $x = \frac{3}{2}$ مجانب قائم تابع f است. گزینه ۳ درست است.

برای یافتن مجانب قائم، ریشه‌های مخرج را پیدا می‌کنیم:

$$x - \sqrt{4x^2 - 3} = 0 \Rightarrow x = \sqrt{4x^2 - 3}$$

$$\xrightarrow{x \geq 0} x^2 = 4x^2 - 3 \Rightarrow x = \pm 1 \Rightarrow x = 1 \text{ مجانب قائم}$$

باید توجه کرد $x = -1$ ریشه معادله نیست، چون در آن صدق نمی‌کند.

برای تعیین مجانب افقی، از تابع در $x = \pm\infty$ حد می‌گیریم و از قاعده پرتوان استفاده می‌کنیم:

$$\lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{2x+1}{x - \sqrt{4x^2 - 3}} = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{2x}{x - \sqrt{4x^2 - 3}} = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{2x}{x - 2|x|} \Rightarrow \begin{cases} \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2x}{-x} = -2 \\ \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{2x}{3x} = \frac{2}{3} \end{cases}$$

در نتیجه خطوط $y = \frac{2}{3}$ و $y = -2$ مجانب افقی تابع هستند، پس "گزینه ۳" درست است.

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{\sqrt{1+4x^2} - \sqrt{1+3x^2}}{2x - \sqrt{3-x^2}} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{|2x|}{2x+x} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{-2x}{3x} = \frac{-2}{3}$$

ابتدا حاصل حد تابع $f(x) = \frac{|x^2 - 4|}{ax^2 - x + 2}$ را وقتی $x \rightarrow +\infty$ برابر ۱ قرار داده و مقدار a را محاسبه می‌کنیم. وقتی $x \rightarrow +\infty$ عبارت $x^2 - 4$ مثبت بوده و می‌توان از قدرمطلق چشم‌پوشی کرد. برای محاسبه $\lim_{x \rightarrow (-2)^+} f(x)$ ابتدا تکلیف قدرمطلق را روشن می‌کنیم و سپس حاصل حد را به دست می‌آوریم.

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{|x^2 - 4|}{ax^2 - x + 2} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^2 - 4}{ax^2 - x + 2} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^2}{ax^2} = \frac{1}{a} = -1$$

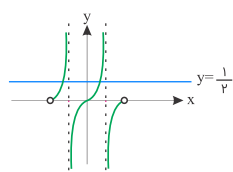
$$\Rightarrow a = -1 \Rightarrow f(x) = \frac{|x^2 - 4|}{-x^2 - x + 2}$$

برای به دست آوردن $\lim_{x \rightarrow (-2)^+} f(x)$ ، ابتدا علامت عبارت داخل قدرمطلق را تعیین می‌کنیم:

$$x \rightarrow (-2)^+ \Rightarrow x > -2 \Rightarrow x^2 < 4 \Rightarrow x^2 - 4 < 0 \Rightarrow |x^2 - 4| = -(x^2 - 4)$$

$$\lim_{x \rightarrow (-2)^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow (-2)^+} \frac{-(x^2 - 4)}{-x^2 - x + 2} = \lim_{x \rightarrow (-2)^+} \frac{-(x-2)(x+2)}{-(x+2)(x-1)}$$

$$= \lim_{x \rightarrow (-2)^+} \frac{x-2}{x-1} = \frac{-2-2}{-2-1} = \frac{-4}{-3} = \frac{4}{3}$$

$$a < 0, f(x) \geq 0, f(a) = 0$$

$$\lim_{x \rightarrow a^+} \frac{\text{عدد منفی}}{0^+} = -\infty$$

$$y = \frac{\tan^{\nu}\theta - \sin^{\nu}\theta}{\tan^{\Delta}\theta(\cot^{\nu}\theta - \cos^{\nu}\theta)} = \frac{\frac{\sin^{\nu}\theta - \sin^{\nu}\theta\cos^{\nu}\theta}{\cos^{\nu}\theta}}{\tan^{\Delta}\theta\left(\frac{\cos^{\nu}\theta - \sin^{\nu}\theta\cos^{\nu}\theta}{(\sin^{\nu}\theta)}\right)} = \frac{\frac{\sin^{\nu}\theta(1 - \cos^{\nu}\theta)}{\cos^{\nu}\theta}}{\tan^{\Delta}\theta\left(\frac{\cos^{\nu}\theta(1 - \sin^{\nu}\theta)}{\sin^{\nu}\theta}\right)}$$

$$= \frac{\frac{\sin^{\nu}\theta}{\cos^{\nu}\theta}}{\tan^{\Delta}\theta\left(\frac{\cos^{\nu}\theta}{\sin^{\nu}\theta}\right)} = \frac{\frac{\sin^{\nu}\theta}{\cos^{\nu}\theta}}{\tan^{\Delta}\theta} = \frac{\tan^{\nu}\theta}{\tan^{\Delta}\theta} = \tan\theta$$

دوره تناوب $y = \tan\theta$ برابر است با $T = \pi$.

روش دوم: نکته:

$$\begin{cases} \tan^{\nu}\theta - \sin^{\nu}\theta = \tan^{\nu}\theta\sin^{\nu}\theta \\ \cot^{\nu}\theta - \cos^{\nu}\theta = \cot^{\nu}\theta\cos^{\nu}\theta \end{cases}$$

$$\Rightarrow y = \frac{\tan^{\nu}\theta\sin^{\nu}\theta}{\tan^{\Delta}\theta(\cot^{\nu}\theta\cos^{\nu}\theta)} = \frac{\tan^{\nu}\theta\sin^{\nu}\theta}{\tan^{\Delta}\theta\cos^{\nu}\theta} = \tan\theta$$

باتوجه به اینکه می‌دانیم:

$$\begin{cases} a > 0 \Rightarrow a + \frac{1}{a} \geq 2 \\ a < 0 \Rightarrow a + \frac{1}{a} \leq -2 \end{cases}$$

پس اگر $\tan x = a$ در نظر بگیریم امکان ندارد که $a + \frac{1}{a} = -\frac{3}{2}$ شود؛ بنابراین این معادله جواب ندارد.

به فرمول های 2α توجه کنید:

$$\sin 2\alpha = 2 \sin \alpha \cos \alpha, \cos 2\alpha = 2 \cos^2 \alpha - 1$$

$$2 \cos^2 x + 2 \sin x \cos x = 1 \Rightarrow 2 \cos^2 x - 1 = -2 \sin x \cos x \Rightarrow \cos 2x = -\sin 2x$$

$$\frac{-\sin \alpha = \sin(-\alpha)}{\cos \alpha = \sin(\frac{\pi}{2} - \alpha)} \rightarrow \sin\left(\frac{\pi}{2} - 2x\right) = \sin(-2x)$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \frac{\pi}{2} - 2x = 2k\pi - 2x \Rightarrow \frac{\pi}{2} = 2k\pi \Rightarrow \text{جواب ندارد} \\ \frac{\pi}{2} - 2x = 2k\pi + \pi - (-2x) \Rightarrow -4x = 2k\pi + \frac{\pi}{2} \xrightarrow{\div(-4)} x = \frac{-k\pi}{2} - \frac{\pi}{8}, k \in \mathbb{Z} \end{cases}$$

نکته: چون $k \in \mathbb{Z}$ است پس $-k$ را همان k در نظر می‌گیریم.

ابتدا وقتی $x \rightarrow -\infty$ ، حاصل $\left[\frac{1}{x}\right]$ را به دست می آوریم. با داشتن مقدار $\left[\frac{1}{x}\right]$ حاصل حد را محاسبه می کنیم.

$$x \rightarrow -\infty \Rightarrow \frac{1}{x} \rightarrow 0^- \Rightarrow \left[\frac{1}{x}\right] = [0^-] = -1$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} x \left[\frac{1}{x}\right] = (-\infty)(-1) = +\infty$$

باتوجه به شکل داریم:

$$\lim_{x \rightarrow a^+} f(x) = +\infty, \quad \lim_{x \rightarrow a^-} f(x) = b$$

(عدد b فرضی است)

حال به بررسی تابع $\frac{1}{f}$ در اطراف $x = a$ می پردازیم:

$$\frac{1}{f(x)} = \frac{1}{+\infty} \rightarrow 0^+, \quad \text{برود، } x \rightarrow a^+$$

$$\frac{1}{f(x)} = \frac{1}{b^+} \rightarrow \left(\frac{1}{b}\right)^-, \quad \text{برود، } x \rightarrow a^-$$

یعنی در تابع $\frac{1}{f}$ ، وقتی $x \rightarrow a^+$ ، نمودار از سمت راست باید به صفر میل کند (گزینه ۱ و ۳ درست هستند).

وقتی $x \rightarrow a^-$ ، تابع $\frac{1}{f}$ از چپ به عدد $\frac{1}{b}$ میل می کند، پس گزینه ۳ درست است.

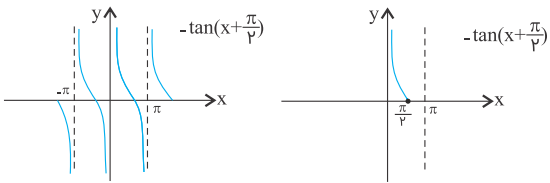
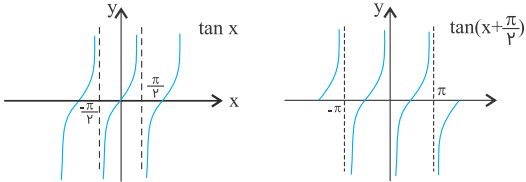
اگر $\frac{\pi}{4} \leq \alpha < \frac{\pi}{2}$ آنگاه $\tan \alpha \geq 1$ است.

اگر $\frac{\pi}{2} < \alpha \leq \frac{3\pi}{4}$ آنگاه $\tan \alpha \leq -1$ می شود، بنابراین برد تابع $y = \tan \alpha$ وقتی $\frac{\pi}{4} \leq \alpha \leq \frac{3\pi}{4}$ برابر با $\mathbb{R} - (-1, 1)$ است و هیچ وقت $-\frac{1}{y}$ نمی شود.

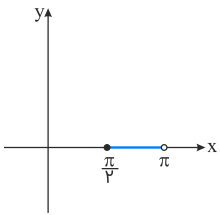
برای رسم تابع f باید قدر مطلق را برداریم. برای این منظور باید علامت $\cot x$ را در بازه $(-\pi, \pi)$ مشخص کنیم. داریم:

$$0 < x \leq \frac{\pi}{2} \xrightarrow{\substack{\text{ربع اول } x \in \\ \cot x > 0}} f(x) = \frac{\cot x + \cot x}{2} = \frac{\cancel{y} \cot x}{\cancel{y}} = \cot x$$

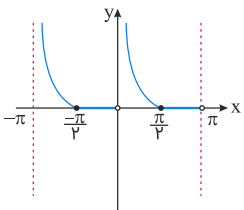
باتوجه به اینکه $-\tan\left(\frac{\pi}{2} + x\right) = \cot x$ است، برای رسم $\cot x$ باید نمودار تانژانت را $\frac{\pi}{2}$ سمت چپ ببریم و سپس آن را نسبت به محور x قرینه کنیم، در آخر در بازه $0 < x \leq \frac{\pi}{2}$ تابع را رسم می‌کنیم:

$$\frac{\pi}{2} < x < \pi \xrightarrow{\substack{\text{ربع دوم } x \in \\ \cot x < 0}} f(x) = \frac{\cot x - \cot x}{2} = 0$$

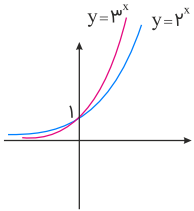
پس نمودار تابع f به صورت زیر خواهد بود. داریم:

ابتدا ریشهٔ مخرج را پیدا می‌کنیم:

$$2^x - 3^x = 0 \Rightarrow 2^x = 3^x \Rightarrow x = 0$$

حال باید اطراف $x = 0$ از تابع حدگیری کنیم. باتوجه به نمودار تابع $y = 2^x$ و $y = 3^x$ در زیر داریم:

$$\begin{cases} x \rightarrow 0^+ : 3^x > 2^x \\ x \rightarrow 0^- : 3^x < 2^x \end{cases} \Rightarrow \lim_{x \rightarrow 0} \frac{2^x}{2^x - 3^x} \Rightarrow \begin{cases} \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{2^x}{2^x - 3^x} = \frac{1}{0^-} = -\infty \\ \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{2^x}{2^x - 3^x} = \frac{1}{0^+} = +\infty \end{cases}$$

پس "گزینهٔ ۲" درست است.

نکته: اگر عبارت داخل جزء صحیح به سمت بی نهایت میل کند، می‌توان نتیجه گرفت جزء صحیح با عبارت داخل آن هم‌ارز است.
بررسی گزینهٔ اول:

$$x \rightarrow 0^- \Rightarrow \frac{1}{x} \rightarrow -\infty \Rightarrow \lim_{x \rightarrow 0^-} x \left[\frac{1}{x} \right] = \lim_{x \rightarrow 0^-} x \left(\frac{1}{x} \right) = 1$$

بررسی گزینهٔ دوم:

$$x \rightarrow 0^+ \Rightarrow \frac{1}{x} \rightarrow +\infty \Rightarrow \lim_{x \rightarrow 0^+} x \left[\frac{1}{x} \right] = \lim_{x \rightarrow 0^+} x \left(\frac{1}{x} \right) = 1$$

بررسی گزینهٔ سوم:

$$\begin{aligned} x \rightarrow -\infty \Rightarrow \frac{1}{x} \rightarrow 0^- \Rightarrow \left[\frac{1}{x} \right] &= -1 \\ \lim_{x \rightarrow -\infty} x \left[\frac{1}{x} \right] &= (-\infty)(-1) = +\infty \end{aligned}$$

پس حاصل حد تابع وقتی $x \rightarrow -\infty$ متناهی نیست.
بررسی گزینهٔ چهارم:

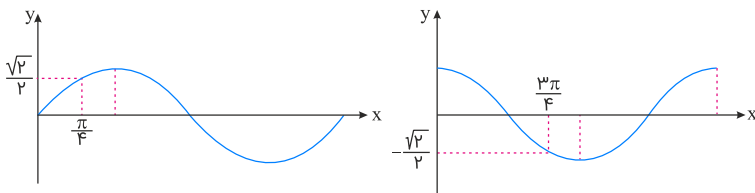
$$\begin{aligned} x \rightarrow +\infty \Rightarrow \frac{1}{x} \rightarrow 0^+ \Rightarrow \left[\frac{1}{x} \right] &= 0 \\ \lim_{x \rightarrow +\infty} x \left[\frac{1}{x} \right] &= (+\infty)(0) = 0 \end{aligned}$$

این تابع به فرم $a \sin bx$ است که a و b هم علامت اند:

$$m(\mathcal{F} - m) > 0 \Rightarrow 0 < m < \mathcal{F}$$

$$2a + 3 < 10 < a + 17 \Rightarrow \begin{cases} 2a + 3 < 10 \\ 10 < a + 17 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a < \frac{7}{2} \\ a > -7 \end{cases} \xrightarrow{\cap} -7 < a < \frac{7}{2}$$

باتوجه به نمودار $y = \sin x$ و $y = \cos x$ ، حد راست و چپ تابع f در $x = \frac{\pi}{4}$ را حساب می‌کنیم:

حد راست: $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{4}^+} (a[3\sqrt{2} \sin x] + [\sqrt{2} \cos 3x])$

$$= a[3\sqrt{2} \times (\frac{\sqrt{2}}{2})^+] + [\sqrt{2} \times (\frac{-\sqrt{2}}{2})^-]$$

$$= a[3^+] + [(-1)^-] = 3a - 2$$

حد چپ: $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{4}^-} (a[3\sqrt{2} \sin x] + [\sqrt{2} \cos 3x])$

$$= a[3\sqrt{2} \times (\frac{\sqrt{2}}{2})^-] + [\sqrt{2} \times (\frac{-\sqrt{2}}{2})^+]$$

$$= a[3^-] + [(-1)^+] = 2a - 1$$

برای آنکه f در $x = \frac{\pi}{4}$ حد داشته باشد باید حد چپ و راست آن باهم برابر باشند:

$$3a - 2 = 2a - 1 \Rightarrow a = 1 \Rightarrow f(x) = [3\sqrt{2} \sin x] + [\sqrt{2} \cos 3x]$$

و داریم:

$$f(\frac{\pi}{3}) = [3\sqrt{2} \times \frac{\sqrt{3}}{2}] + [\sqrt{2} \times (-1)] = [\frac{3\sqrt{6}}{2}] + [-\sqrt{2}] = 3 + (-2) = 1$$

می‌دانیم اگر $f(x) = \frac{-2}{x}$ باشد، آنگاه $f(\frac{2}{3}) = \frac{-2}{\frac{2}{3}} = -3$ می‌شود. سؤال اینجاست که اگر $(\frac{2}{3})^-$ آنگاه حاصل $\frac{-2}{x}$ از -3 بیشتر می‌شود و یا کمتر؟

$$x \rightarrow (\frac{2}{3})^- \Rightarrow x < \frac{2}{3} \Rightarrow \frac{1}{x} > \frac{3}{2} \Rightarrow \frac{-2}{x} < -3$$

بنابراین چون $\frac{-2}{x} < -3$ ، پس $(-3)^-$ $\rightarrow \frac{-2}{x}$

$$\lim_{x \rightarrow (\frac{2}{3})^-} [\frac{-2}{x}] = [\frac{-2}{(\frac{2}{3})^-}] = [(-3)^-] = -4$$

$$\lim_{x \rightarrow (\frac{-1}{2})^+} y = [(\frac{-1}{2})^+] + [2 \times (\frac{-1}{2})^+] = -1 + [(-1)^+] = -1 - 1 = -2$$

$$\lim_{x \rightarrow (\frac{-1}{2})^-} y = [(\frac{-1}{2})^-] + [2 \times (\frac{-1}{2})^-] = -1 + [(-1)^-] = -1 - 2 = -3$$

$$\text{مجموع حد راست و چپ} = -2 - 3 = -5$$

فرض می‌کنیم:

$$\lim_{x \rightarrow -2} f(x) = L_1, \quad \lim_{x \rightarrow -2} g(x) = L_2$$

در این صورت داریم:

$$\begin{cases} \frac{-L_1}{L_2 + 2} = 1 \Rightarrow L_1 + L_2 = -2 \\ \frac{L_1 - L_2}{2} = -1 \Rightarrow L_1 - L_2 = -2 \end{cases} \Rightarrow L_1 = -2, L_2 = 0$$

$$\Rightarrow \lim_{x \rightarrow -2} \frac{g(x)}{f^2(x) + 3} = \frac{L_2}{L_1^2 + 3} = 0$$

حد تابع در تمام نقاط بازه $(-3, 3)$ (حتی نقاط صحیح این بازه) با ضابطه $y = 3x^2$ محاسبه می‌شود (زیرا اگر $x \rightarrow n$ و $n \in \mathbb{Z}$ آنگاه x بر n منطبق نمی‌گردد و در همسایگی محذوف نقطه $x = n$ قرار می‌گیرد؛ بنابراین در تمام نقاط بازه $(-3, 3)$ از جمله نقاط صحیح این بازه حد دارد؛ به عبارت دیگر نقطه‌ای در بازه $(-3, 3)$ وجود ندارد که تابع f در آن فاقد حد باشد.

$$n \in \mathbb{Z} : \lim_{x \rightarrow n} f(x) = \lim_{x \rightarrow n} 3x^2 = 3n^2$$

$$\lim_{x \rightarrow (\frac{-1}{2})^+} ([x] + [2x]) = [(\frac{-1}{2})^+] + [(-1)^+] = -1 + (-1) = -2$$

$$\lim_{x \rightarrow (\frac{-1}{2})^-} ([x] + [2x]) = [(\frac{-1}{2})^-] + [(-1)^-] = -1 + (-2) = -3$$

مجموع حد چپ و راست برابر ۵- است.

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow 2^+} f(x) &= (2[-(2^+)] + 5)([2^+] - 4) = (2(-3) + 5)(2 - 4) \\ &= (-6 + 5)(-2) = (-1)(-2) = 2 \end{aligned}$$

$$\lim_{x \rightarrow 2^-} f(x) = (2[-(2^-)] + 5)([2^-] - 4) = (-4 + 5)(1 - 4) = -3$$

$$\lim_{x \rightarrow 2^+} f(x) - \lim_{x \rightarrow 2^-} f(x) = 2 - (-3) = 5$$

یک تابع زمانی در یک نقطه حد دارد که حد چپ و راست آن در آن نقطه باهم برابر باشند.

$$\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = 1$$

گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

گزینه ۱) $\lim_{x \rightarrow 1^-} \log [x] = \log [1^-] = \log 0 \Rightarrow$ تعریف نشده

گزینه ۲) $\lim_{x \rightarrow 0^+} \cot [x] = \cot [0^+] = \cot 0 \Rightarrow$ تعریف نشده

گزینه ۳) $\lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{1}{[x] - 2}$ تعریف نشده
 $\lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{1}{1 - 2} = -1$ حد راست موجود نیست. $\Rightarrow$

گزینه ۴) $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{[x]}{|x|} = \frac{[0^+]}{x} = 0 \Rightarrow$ حاصل حد موجود است.

